

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike — Inzerati do 80 peti vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati peti vrst a Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisni se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Politična kriza v Franciji:

Senat proti Blumovi vladi

V senatu je naletela vlada na tako močno opozicijo, da smatrajo njen padec za neizbežen — Splošna zahteva po vladi nacionalne unije — Diplomatska akcija Francije v Srednji Evropi

Pariz, 8. aprila. br. Finančni odbor senata je včeraj razpravljal o finančnih pooblastilih, ki jih je vladi izglasovala poslanska zbornica. Že na seji finančnega odbora se je pokazalo, da je večina senata proti vladi. Finančni odbor je zahteval pooblastila odklonil s 23 proti 16 glasovom. Poročilo večine finančnega odbora naglašuje, da senar nima zaupanja v Blumovo vlado in ji zaradi tega ne more dati zahtevanih pooblastil. Tako pooblastila bi se mogla dati le vladi, ki bi imela zaslonbo v najširših plastih naroda, ne pa samo v enem razredu.

Blumova vlada je dejansko že od včeraj popoldne v krizi. Vladi je v poslanski zbornici sicer dobila večino, s kakršno bi lahko bila zadovoljna marsikateri njenih prednic, toda ta večina ni zadostna za vlado ljudske fronte, ki je doslej vedno razpolagala z zanesljivo in disciplinirano večino. Vladi bi bila potrebna baš sedaj v poslanski zbornici kompaktna večina, da bi lahko pričela uspešno borbo proti senatu.

Vprašanje je, ali bo vlada sploh čakala na končno odločitev senata, ali pa bo že prej podala ostavko. V vladi sami o tem še ni soglasja. Postavlja se vprašanje, ali bo Blum sedaj, ko je finančni odbor senata že odklonil zahtevana pooblastila in ko se sploh ni spuščal v podrobno razpravo zakonskega predloga, sploh še mislil na borbo v plenumu senata. Če se bo Blum spustil v debato s senatom, lahko računa kvečjemu na 60 do 80 senatorjev, ki bodo glasovali za vlado, dočim bo najmanj 200 senatorjev zahtevala pooblastila gladko odklonilo. Če bo odstop vlade izsiljen na ta način, po-

tem bo to docela enaka situacija, kakor je bila leta 1937, ko je senat prvi Blumovi vladi ljudske fronte odrekel zahtevana pooblastila. Splošno prevladuje mnenje, da bo Francija tudi tokrat doživela vladno krizo v enako komplicirani zunanje politični situaciji, kakor ob padcu Chautempsove vlade. Izbruh krize baš na predvečer plebiscita v Nemčiji smatrajo v vseh političnih krogih za neizogiben in splošna zahteva političnih krogov je, da dobi Francija končno vlado, nad katero ne bo stalno visel Damoklejev meč nezanesljive parlamentarne večine.

Zunanji minister Paul Boncour je včeraj po vrsti sprejel francoske poslanike v Moskvi, Varšavi, Pragi in Bukarešti ter jim dal nova navodila. V političnih krogih že sedaj izražajo obžalovanje, da bo z vladno krizo prekinjena povečana diplomatska aktivnost Francije, ki obeta znatno okrepitev zunanje političnega polja Francije. Tem bolj obžalujejo, da bo to posledica notranje politične slabosti.

Ves pariški tisk danes enodušno naglašuje, da je Franciji nujno potrebna vlada nacionalne unije, ki bo s čvrsto roko uređila vse notranje in zunanje politične, predvsem pa gospodarske in finančne probleme Francije.

Pariz, 8. aprila. w. Zunanji minister je dal francoskim poslanikom v Moskvi, Varšavi, Pragi in Bukarešti nova navodila glede stališča Francije v Srednji Evropi. Poslaniki so dobili nalogo, naj se pri vladah, pri katerih so akreditirani, podrobno informirajo, kako stališče zavzemajo glede

srednjeevropskih vprašanj. Slej ko prej bo Francija skušala vse te države pridobiti za svoje stališče ter izmenjati z njimi po diplomatski poti mnenje o vseh perečih problemih.

Demonstracije proti senatu

Pariz, 8. aprila. p. Odklonilno stališče, ki ga je finančni odbor senata zavzel nasproti Blumovim finančnim načrtom, je izzvalo v vrstah socialističnega in komunističnega delavstva veliko razburjenje. Zvečer se je pripeljal s periferije, iz tako zvanega rdečega obroča okrog Pariza s podzemnimi vlaki na desettisoče ljudi v središče mesta. Okrog 50.000 ljudi se je zbralo okrog senata, pred katerim pa se je medtem razpostavilo že več močnih oddelkov policije. Okrog 19. so se pričele demonstracije, ki so se vedno bolj stopnjevale, tako da so se morali oddelki policije močno ojačiti. Okrog senata se je okrog 8. zvečer razpostavilo v več kordoni okrog 5000 stražnikov. Demonstranti so ponovno poskusili izsiliti dohod do palače, kar pa se jim ni posrečilo. Mnogi so bili burno vzklikali: Hočemo vlado Leona Bluma! Dol s senatom! Obesite Cavilloux! (predsednika senatnega finančnega odbora op. ur.) itd. Demonstranti so bili oboroženi s stoli, palicami in drugim orodjem in na več krajih je prišlo do spopadov s policijo, vendar pa večjih neredov ni bilo. Nazadnje se je policiji posrečilo potisniti demonstrante nazaj in jih oddaljiti od senatnega poslopja. Demonstracije so se nadaljevale pozno v noč po pariških bulvarjih.

Rusija in Anglija za likvidacijo državljanske vojne v Španiji

Skupna intervencija pri obeh španskih taborih za sklenitev premirja

London, 8. aprila. br. Po informacijah »Ewening Standarda« je ruska vlada današnji republikanski vladi v Barceloni raz- zmeti, da želi čim hitrejšo likvidacijo španske državljanske vojne, ker grozi Ru- siji resen konflikt na Daljnem vzhodu. V zvezi s tem doznava »Ewening Standard«, da je angleška vlada ponovno posredovala v Barceloni in Burgosu ter naslovila na oba španska tabora poziv, naj skleneta čim prej premirje in ustavita bratovornjo voj- no. Zlasti je angleška vlada apelirala na obe španski stranki, naj pri vojnih opera- cijah spoštujejo privatno lastnino ter člo- vekoljubno postopata s političnimi jetniki in talci. Angleška vlada je intervenirala tudi v Moskvi in priporočila intervencijo

pri republikanski vladi v svrhu čimprej- šnje sklenitve miru. Barcelona, 8. aprila. br. Republikanske čete nudijo sovražniku na vseh frontah od- ločen odpor. Zadnjih 48 ur francosci niso mogli doseči nobenega važnejšega uspeha. Z izjemo katalonske fronte, so republikan- ske čete na vseh ostalih frontah prešle v ofenzivo, tako da je bil general Franco pri- siljen poslati ojačenja zlasti na Gudalaja- ro. Republikanska vojska se bojuje z ve- liko energijo. Pri Tortosi so republikanci danes pričeli protiofenzivo in so zavzeli več važnih postojank, dočim je prodiranje francoscev na tem odseku že od včeraj docela zaustavljeno.

Poziv avstrijskih škofov vernikom

V nedeljo morajo vsi avstrijski katoliki slediti pozivu

Dunaj, 8. aprila. AA. DNB. Uradni cer- kveni list »Wiener Kirchenblatt« objavlja proglas sem dunajskih katolikanom, da naj v smislu izjav avstrijskih škofov v ne- deljo glasujejo z »da«.

V proglasu se naglašuje, da danes za no- benega Avstrijca sploh ne obstoji vpraša- nje, kako naj glasuje. Vsi morajo brez pre- misljanja reči »da«, sledeč pri tem navo- dijom od Boga postavljenega voditelja. To- da na to so za čas, ki pride po glasovanju, vezane te štiri dolžnosti: 1. poslušnost novi svetni gosposki; 2. vdano in zvesto sodele- vanje pri graditvi domovine; 3. ohranitev katoličanstva v novem položaju in 4. dne- va molitev k Bogu za veličino nemškega rajha in njegovega vodje.

riške univerze v Sanghaju dr. Hermana Liu- ja. Gre za političen umor. Morila so že aretirali izjavil je, da je umoril profesorja Liuja, ker je izdal kitajsko stvar. V jav- nosti je zbudil ta umor tem večjo pozor- nost, ker je profesor Liu znan kot vnet za- govornik kitajske neodvisnosti.

Avtomobilska nesreča japonskega diplomata

Berlin, 8. aprila. h. Japonski generalni konzul v Hamburgu Yede je danes postal žrtev avtomobilske nesreče. V bližini Strada pri Hamburgu je prišel njegov avtomobil na mokri cesti drsati ter je treščil v drevo in se popolnoma zdrobil. Generalni konzul, njegov sin, neka Angležinja in nemška gu- vernanta so dobili hude poškodbe. Prepelja- li so jih v bolnišnico, kjer pa je generalni konzul Yede kmalu nato podlegel poškod- bam.

Japonci so še daleč od zmage!

Senzacionalna izjava vojnega ministra

Tokio, 8. aprila. AA. Na sestanku japo- nskih divizijskih poveljnikov je vojni mi- nister general Sugijama dejal, da je Japo- nski še daleč od tega, da bi dosegla svoje vojaške namene na Kitajskem. Zahteval je, da se mora zboljšati oprema japonskih vo- jakov in da mora v vojski zavladati strož- ja disciplina. Razen tega bi bila popolna koncentracija vrhovnega poveljstva po nje- govem mnenju odločilnega pomena. Glede na dolgotrajnost japonsko-kitajske vojne je treba skrbeti za čim tesnejše sodelovanje med vojsko na Kitajskem in vodstvom v domovini. General Sugijama je opozoril tu- di na težave, ki so jih povzročili sedanji mednarodni dogodki, ter je poudaril, da se mora vse japonski narod mobilizirati. Tre- ba je postaviti na noge tako močno vojs- ko, da bo mogla v bližnji bodočnosti za- gotoviti zmago.

Sanghaj, 8. aprila. w. V mednarodni kon- cesiji so našli danes umorjenega enega naj- večjih kitajskih učencev, profesorja Ame-

Afera ruskega poslanika v Sofiji

Sofija, 8. aprila. AA. (DNB). Vest so- vjetske agencije Tas, da je bil dosedanji sovjetski poslanik v Sofiji Razkolnikov pozvan da naj se vrne v Moskvo, je iz- zvala v vrstah tujskih političnih in diplo- matskih krogih veliko senzacijo. Razkol- nikov, ki je 1. aprila popoldne z ženo in otrokom zapustil Sofijo, je izjavil pri po- slovitem obisku predsedniku vlade Kju- sejanovu in češkoslovaškemu poslaniku, da odhaja preko Prage v Moskvo na do- pust. Neverjetno bi bilo in v nasprotju z zdravim razumom, pišejo sofijski listi, da bi bil Razkolnikov, čegar ime so v zad- njem moskovskem procesu večkrat ime- novali, odšel s svojo družino v gotovo smrt. Mnogi znajo, kažejo, da se ne bo vrnil v Moskvo. Razkolnikova sta zadnje čase na vsakem koraku sprmljala dva nalada člana poslaništva, ki sta bila pri- javljena pri bolgarskem zunanjem mini- strstvu kot tajnika poslaništva. V tu- kajšnjih diplomatskih krogih mislijo, da je bilo tema dvema mladeničema pover- ljeno nadzorstvo nad Razkolnikovim. Li- sti opozarjajo na dejstvo, da je tudi pre- teklo leto odpočinkali sovjetski vojaški ataše polkovnik Suhorukov odklonil po- vratek v Rusijo.

Razkolnikov, ki je bivši mornar, je bil po komunistični revoluciji imenovan za mornariškega častnika. Od 1. 1918 do 1921 je bil poveljnik ruskega brodograd- ništv, pozneje pa poveljnik baltijskega bro- dogradništva. Zatem je vstopil v diplomatsko službo in bil poslanik tudi v Afganistanu in na Danskem. L. 1934. po ponovnem vzpostavitvi diplomatskih odnosov med Bolgarijo in Rusijo, je bil imenovan za poslanika v Sofiji.

Katastrofalen požar v bolgarski vasi

Sofija, 8. aprila. w. Katastrofalen požar je popolnoma uničil severno bolgarsko vas Brijeski, ki šteje 800 gospodarstev. Ogenj je nastal zaradi nepravilnosti neke kmetice. V pralnici je zakurila tako mo- čno, da se je od vročine vnela slamnata streha, zaradi vetra pa se je ogenj blisko- vito razširil. Ker so bili ljudje zaposleni na polju, so prihiteli na pomoč, ko je bilo že pol vasi v ognju. Pri gašenju je dobilo 50 ljudi hude opekline. Zgorelo je tudi mnogo živine. Škodo cenijo na 15 mili- jonov levov.

Ruski izdatki za oboroževanje

Moskva, 8. aprila. d. Komisar za oboro- ževanje Kaganovič je objavil oficielno, da se je proizvodnja ruske oboroževalne in- dustrije povečala l. 1937. za 20 odstotkov v primeri s produkcijo l. 1936. Izdatki za vojaške namene so l. 1937. znašali 150 mi- ljard din ter bodo zaradi sedanjega polo- žaja v Evropi še bolj narasli.

Politični obzornik

Odgovor »Slovenske Matice« dr. L.

V zadnjem dvojnem zvezku revije »Mi- sel in delo« je objavil g. dr. L. L. poročilo o prevodu Cervantesovega »Don Kihota«, ki ga je izdala Slovenska matica v letih 1935—1937. Del tega poročila je ponatisnil tudi »Slovenski narod« dne 28. marca t. l. in sicer v svojem stalnem »Političnem ob- zorniku«. V tem poročilu je g. dr. L. L. iznesel nekaj takih trditve o delu našega društva, da jih mora podpisani odbor zav- riniti. G. dr. L. L. pravi v tem poročilu: »Ne- kdo je izpregovoril o bon tonu te sloven- ske kulturne institucije. In takoj je bil o- genj v stregi.« Predsedstvo Slov. Matice je takoj odgovorilo in kar brez seje. Od- bor Slov. Matice ugotavlja, da je govoril o tej stvari na svoji seji in pooblastil pred- sedstvo za pojasnilo, ki je bilo objavljeno v dnevniki. Dalje pravi g. dr. L. L.: »Kdo zdaj ve, kdaj ima ta kulturna institucija svoj občni zbor, kaj dela, kdo je v odbo- ru, kdaj izhajajo knjige. Vse to je danes za široko javnost nezanimivo, ker Slov. Ma- tica že davno ni to, kar bi morala biti.« Odbor ugotavlja, da je vsakoletni obč. zbor napovedan (v smislu pravil) v vseh ljub- ljanskih dnevnikih, društveniki pa prejme- jo še posebna tiskana vabila in tiskana po- ročila o Matičnem delu. Vsako tretje leto se voli odbor na občnem zboru, katerega se redno na vabilo udeležujejo tudi časniki, ki o občnih zbiorih in volitvah poro- čajo v svojih listih. Knjižne programe pa dostavljamo ne le vsem svojim poverjeni- kom in članom, ampak tudi mnogim nečla- nom. Tako smo n. pr. letošnjih spektrov razposlali 33.000! Javnost je torej o našem delu poučena in je v njej zanimanje za Slov. Matico še vedno živo, kar dokazuje najboljše naraščanje članstva. G. dr. L. L. pi- še dalje: »Ustanovljena je bila (Slov. Ma- tica), da bi izdajala dela, ki bi drugače ne mogla iziti, in je tako polagala temelje slo- venski znanstveni literaturi. Te naloge se je Slov. Matica svoj čas zavedala, odkar pa je postal torišče »samoslovenstva«, je pozabila na svojo dolžnost.« Odbor ugo- tavlja, da se je Matica vedno zavedala te svoje naloge. Saj je g. dr. Lah sam izdal pri Matici roman »Brambovec«, svoje pre- vode iz češke lirike pod naslovom »Češka antologija« in brošuro »Začetki Slovenske Matice«, kar gotovo ne spada v znanstve- no literaturo, ki jo zahteva g. dr. L. Slo- venska Matica se je tedaj, ko je izdala knjige g. dr. Laha, prav tako zavedala svo- jega poslanstva kakor danes, ko izdaja med svojimi rednimi publikacijami leposlovne in znanstvene knjige. Med avtorji in od- borniki, ki jih g. dr. L. imenuje »storšče samoslovenstva«, so pristali vseh struj in raznorod, ki jih g. dr. L. L. neče poznati. G. dr. L. nadaljuje: »Historično slovno sloven- skega jezika« profesorja Ramova je mo- rala izdati Učiteljska tiskarna. »Poučni slo- vane« dr. Glonarja Umetniška propaganda, »Estetiko« dr. Vebra Učiteljska tiskarna itd. Odbor ugotavlja, da nobena teh knjig ni bila nikoli ponudena Matici. Poudarja- mo pa svoje stališče, da Matica ne sme ovirati privatne založniške pobude. Ali naj se zagovarja zaradi vseh znanstvenih pu- blikacij, ki so izšle v zasebnih založbah, češ, zakaj jih ni izdala Matica? V zadnjih letih smo izdali naslednje knjige: Izidorja Carkarja Zgodovino likovne umetnosti (6 snopičev, 856 strani, 413 ilustracij), Kidri- čevo Zgodovino slovenskega slovstva (5 snopičev, cca. 800 strani), Spektorskega Zgodovino socialne filozofije (prevod iz rokopisa, torej toliko kot original, 502 str- ni in Melikovo Slovenijo, katere 1. del je že izšel v dveh zvezkih (710 strani, 215 slik, 9 kart) Kako da jih je g. dr. L., ki je naročnik naših knjig, ne pozna? Ali pa jih morda sploh ne šteje v slovensko znan- stveno literaturo? Hkrati poudarjamo, da so izšla vsa ta dela v nakladi do 5000 iz- vodov in po takšni ceni, da je nobeno za- sebno založništvo ne bi zmoglo! Dalje pr- vi g. dr. L. L.: »Matica pa je izdajala — pre- vode.« Odbor ugotavlja: Matica je izdaja- la prevode takih del, brez katerih nobena prevodna književnost ni popolna. Izmed teh pa je spet izbirala take obsežne ro- mane, ki jih slovensko zasebno založništvo ni zmoglo ali sploh ne bi izdalo, vsaj po tako nizki ceni ne. To so predvsem trije obširni klasični teksti, vsak v štirih knji- gah: Reymontovi »Kmetje« (1216 strani), Tolstojeva »Vojna in mir« (1756 strani) in Cervantesov »Don Kihot« (1486 strani), de- lo, o katerem g. dr. L. sam pravi v tem svojem poročilu, da moremo Slovenci »biti s tem prevodom zadovoljni in Slov. Matici hvalčini, da nam je tako izdajo oskrbela.« Ali sta prvi dve deli — ki sta iz slovenske književnosti in jima torej g. dr. L. menda ne bo ugovarjal — povprečno prevodno blago? Vendar pa se je Matica odločila za prevode le takrat, kadar ni dobila nobene- ga izvršnega kvalitetnega dela kljub jav- nim in tudi zasebnim pisemnim vabilom pi- sateljem! Če izdaja Matica tako prevodna dela, izvršuje tudi svoj program in izpol- njuje želje svojih članov. Sicer pa pogre- šamo pojasnila, katere slaba dela je izdala Matica v prevodu. G. dr. L. pravi: »Se

drugo desetletje životari ta naša kulturna ustanova brez pravega programa.« Odbor ugotavlja: Vsakdo, ki spremlja delo Slov. Matice, lahko po častniških poročilih o nje- nih občnih zbiorih in po njenih knjigah vidi, da dela Matica po premišljenem načrtu in tudi v smislu tradicije, podedovane od prednikov. Program pa ni odmerjen pose- bej od leta do leta, ampak je zamišljen za daljšo dobo. G. dr. L. pravi: »Popolno brez- programnost kažejo n. pr. letošnje (1937) knjige: pesmi in drame so svoj čas našle privatnega založnika — letos nam jih nudi Slov. Matica in poleg prevoda Don Kihota še četrto knjigo, ki je istotako izven pro- grama...« Odgovarjamo: Očitek brezpro- gramnosti smo zavrnili že zgoraj s podat- ki in številkami. Dostavimo naj samo še to, da je izdaja drame ali pesniške zbirke v zasebnih založbah po večini izjemem po- jav. Mislimo pa, da je Matica z lanskima knjigama drame in pesmi ostala zvesta svo- jemu programu prav tako, kakor »svoj čas«, ko so »pesmi in drame... našle pri- vatnega založnika«, a je Lahove »Brambo- vec« in »Češko antologijo« založila ravno Matica. S četrto lansko knjigo — »Dve razpravi« I. Kanta — pa je Matica le na- daljevala svoj zamišljen program, ki ga je začela s prevodom »Dnevnika Marka Avrelia« (l. 1934) in o katerem je obširno poročal »Slovenski narod« dne 24. oktobra 1933. G. dr. L. pravi dalje: »Na tako stop- njo so spravili ta zavod ljudje, ki nosijo veliki zvonce med Slovenci. Bodoči kultur- ni zgodovinar bo lahko o tem napisal kaj več.« Vprašamo: Ali se g. dr. L. kot bivši Matični sodelavec in odbornik v polni me- ri zaveda, koga izmed slovenskih kulturnih delavcev blafi, kajti vsi odborniki so za delovanje Matice enako odgovorni. Čudi- mo se, kako je sploh mogoče napisati in natisniti tako pavšalno, neosnovano in pri- stransko sodbo. »Slovenski narod« je gor- nje trditve g. dr. L. ponatisnil v svoji šte- vilki dne 28. marca t. l. in pripisal: »To so ostre besede, toda priznati je treba, da so upravičene in ustne.« Odbor ugotavlja po vsem zgoraj navedenem, da so besede g. dr. L. res ostre, ni pa res, da so upra- vičene in ustne. V Ljubljani, dne 5. aprila 1938. — Odbor Slovenske Matice.

Angleško-italijanski sporazum

London, 8. aprila. o. »Daily Telegraph« je objavil vest iz Rima, da sta se Ciano in Perth dogovorila, da bosta sredozemski pakt parafirala že to nedeljo. Sporazum bo stopil v veljavo, ko bo britanska vlada formalno priznala italijanskega aneksijo Abesinije, torej šele po prihodnjem zasedanju sveta Društva narodov. V Londonu so se med tem razširile govorice o bližnjih ob- iskih Chamberlaina v Rimu in Mussolinija v Londonu ter celo o medsebojnih obiskih angleškega in italijanskega vladarja.

Položaj Italijanov na Malti

Rim, 8. aprila. o. V zvezi s pogajanjmi za italijansko-angleški sredozemski pakt je današnja »Tribuna« objavila poročilo o polo- žaju Italijanov na Malti. List opozarja, da je oče sedanjega angleškega min. pred- sednika Joseph Chamberlain »kot angleški guverner na Malti italijanskemu prebiva- lstvu na tem otoku dovolil rabo italijanšči- ne pri maltskih sodiščih in upravnih obla- stih. Pozneje so angleške oblasti Italia- nom odredile te pravice. Italijansko prebiva- lstvo na Malti upa sedaj, da bo Cham- berlain ob priliki sporazuma z Italijo ure- diti tudi njegov narodnostno-kulturni polo- žaj.

Italijanske izgube v Abesiniji

Rim, 8. aprila. AA. (Stefani). Uradno po- ročilo št. 31, ki je bilo poslano iz Abesinije, pravi, da je od 1. do 31. marca letos umrlo v Abesiniji 7 oficirjev, 3 podoficirji, 2 vo- jaka in 1 fašist. Pri čiščenju zemljišča in o priliki manjših prask z divjimi domačini so bili poleg tega ubiti en oficir, 2 podofi- cirja in 1 fašist. Zaradi raznih bolezni so v mesecu marcu umrli 4 oficirji, 5 pod- oficirjev, 19 vojakov in 13 milijonov. Sku- paj je od 1. januarja do 13. marca t. l. v italijanski vzhodni Afriki umrlo 30 de- lavcev bodisi zaradi daljše bolezni ali raz- nih nesrečnih naključij.

Pogrešan angleški parnik

London, 8. apr. h. Angleški tovorni pa- rnik »Anglo-Australian« pogrešajo že od 14. marca. Zadnjič so ga opazili v bližini Van- covera. Vse iskanje je ostalo zaman. Na parniku je bilo poleg kapitana 38 mož po- sadke.

Inozemske borse
CURH, 8. aprila. Beograd 10, Pariz 1335, London 21.625, New York 493.25, Bruselj 73.42, Milan 22.94, Amsterdam 241.40, Berlin 174.95, Dunaj 49, Praga 16.21, Varšava 82.20, Budapešta 3.25

Akcija nezaposlenih profesorskih kandidatov

Odločno so se izrekli proti uvedbi volonterstva na srednjih šolah

Ljubljana, 8. aprila. Že v imenu »Društvo brezposelnih profesorskih kandidatov« se izraža duh časa; ali so že bila kdaj društva nezaposlenih profesorskih kandidatov? Prejane čase se je dijak pripravil le na službo. Nekaj samo po sebi umevne je bil neposreden prehod mladega človeka iz šole v službo. Zdaj pa morajo mladi intelektualci, absolutno nezaposlenosti, za to šolo niso predpisani izpiti in niti šolnine ni treba plačevati, vendar je najtežja. Če jo absolutno, si zrel človek in se ne boji več ne življenja ne smrti. Toda ta šola zahteva tudi največje žrtve: nešteti mladi ljudje so kmalu ubiti za vse življenje. Zagrenjeni, brez vsake vneme ter življenjskega ognja, razočarani ter resignirani stopajo pred življenjske naloge. Zaradi skorjice kruha obide ideal.

V Ljubljani čaka 60 profesorskih kandidatov na službo. »Društvo brezposelnih profesorskih kandidatov« zastopa njihove interese. Te dni je članstvo razpravljalo o nameravani uvedbi volonterjev supletov na srednjih šolah. Kako škodljiv sistem bi postal uvedba volonterjev na srednjih šolah, smo že poročali. Nezaposleni profesorski kandidati so se odločno soglasno izrekli proti tej uvedbi. Pričakujejo, da bodo ostali vsi tovariši solidarni ter da bodo podprli akcijo za obrambo svojih človeških pravic.

Nezaposleni intelektualci vprav hrepene po delu, zato si naj niti ne razlaga njihovega odpora proti volonterstvu kot izraza strahu pred delom ali celo lenobe. Njihov življenjski vzor je pač, da začno čim prej poučevati, da se posvetijo poklicnemu delu ter koristijo splošnosti s svojim znanjem, z ljubeznijo do dela, pa tudi z žrtvami. Toda žrtve bi bile škodljive, ako bi morali poučevati do tri leta kot volonterji. Temu bi se pač ne upirali, ko bi lahko živeli v službi brez zaslužka. Ne morejo privoliti, da bi si šele z volonterstvom službo izvojevali pravico do redne službe — že zaradi tega ne, ker bi volonterji navadno ne mogli postati prav najprej, ki se mora-jo sami preživljati. Nikakor ne morejo pristati, da bi uvedba volonterstva še bolj zavirala nameščanje profesorskih kandidatov v rednih službah. Mladi šolani ljudje hočejo postati koristni člani družbe, hočejo koristiti državi in hočejo — živeti. Če bi

privolili v volonterstvo, bi se v resnici odkrili pravice do eksistence.

Nekateri nepremišljeni mladi ljudje mor- daj mislijo, da volonterstvo vendar ni takšno zlo. Če, saj bodo lahko zaslužili vsaj po 100 din na teden. Ta mamljivi zaslužek je pa v resnici velika iluzija. Kdor je pro- učil letošnji proračun prosvetnega mini- strstva, je lahko opazil, da ni v njem do- ločenih nobenih posebnih kreditov za hono- rarije volonterjev. Postavka za honorarne profesorje je letos ostala nespremenjena. V novi določbi zakona o srednjih šolah o uvedbi volonterjev je rečeno, da se volon- terjem more in ne mora določiti honorar- za nadurno delo. Zato je sploh veliko vpra- šanje, ali bi volonterji dobili kdaj kakšno nagrado ali ne. Če ni za njihove plače kre- dita, s čim bi jih potem takem plačevali?

Kaže, da bodo akcije nezaposlenih pro- fesorskih kandidatov podprli tudi profesor- ji, društva, ustanove in vsa javnost. Na univerzi bo sklicano veliko zborovanje, kjer bodo nastopili složno vsi, ki se zavedajo, kako škodljiva bi bila uvedba volonterstva.

Društvo bo skušalo ščititi svoje članstvo tudi čim bolj v socialnem pogledu. Doslej za to ni imelo možnosti. Zdaj ustanavlja podporni sklad, z namenom, da bodo dajali svojim članom posojila v velikih stiskah, za dvig diplom in ob nastopu državne služ- be. Ustanovitve sklada je seveda težka na- loga, zlasti, če ga ustanavljajo nezaposleni. S samimi svojimi močmi pač ne bodo mogli zbrati dovolj sredstev, da bi sklad kot ustanova lahko začel poslovati. Zato prav- nilnik določa tudi podpore, ustanove in dobrotne članke. Če je dandanes še komu do tega, da bi dokazal svojo srčno omiko ter da mu besede o mladini kot bodočnosti naroda niso zgolj fraza, se mu nudi naj- lepša prilika: kljub vsemu je pri nas še dovolj ljudi, ki bi lahko plačali vsaj 100 din, kolikor znaša članarina podpornega člana, za tako plemenit namen. Društvo bo pa tudi skušalo zbirati sredstva za sklad iz dohodkov prireditelj, predavatelj in drugih akcij.

Ko bi mladi ljudje dobili službe, bi vsa- ga tega ne bilo treba, tako pa ne morejo ži- vti v zemljo. Pravici do življenja se še ne nameravajo odreči; pred njimi je življenje, pred njimi so še življenjske naloge.

Lepa manifestacija na Jesenicah

Jesenice, 7. aprila. Sokolsko društvo Jesenice je v sredo zve- čer priredilo v dvorani kina »Radio« pre- davanje z zvoničnim filmom »Češkoslovaška v vojni in miru«. Prireditelj je zelo lepo uspel. Dvorana in galerija sta bili polni ob- činstva iz vseh slojev in brez razlike poli- tičnega naziranja. Mnogo ljudi je prišlo tu- di iz okolice, s kolesi, vlaki in avtobusi, ki so zasedli dvorano do zadnjega kotička.

Starešina Sokola br. dr. Obersnel je v lepih besedah pozdravil številno občinstvo, predvsem pa konzula bratske CSR g. inž. Stanislava Minovskega, predsednika ljubljanske JCL g. dr. E. Stareta in predsednika kranjske JCL g. dr. Simona Dolarija, kateri- m je občinstvo priredilo burne ovacije.

Predsednik ljubljanske JCL g. dr. E. Sta- re je v lepih besedah poudaril občutje in povezanost obeh narodov, ki sta si po kr- vni, jezikovni in kulturni sorodnosti naj- bližja in oba naroda veže ista tradicija in hotenje, da varujeta velike pridobitve svo- bodnega življenja. Besede govornika so na- pravile močan vtis in je žel zanje grobko odobravanje. Burno pozdravljen je stopil na oder konzul CSR g. inž. Minovsky, ki je predaval o nastanku in stremeljenju če- škoslovaške države ter o njenem velikem kulturnem in gospodarskem napredku. Če- škoslovaška želi mir z vsemi sosedi — je poudaril — toda svojo svobodo bo branila, če bo treba, do zadnjega moža. Govor za- stopnika bratske CSR je izrazil vsestransko odobravanje.

Razlago k filmskim slikam je podal dr. E. Stare. Film nam je prikazal krasote če- škoslovaške zemlje, borbe češkoslovaških legionarjev v Franciji, Italiji in Rusiji. Kon- gres češkoslovaških legionarjev v Pragi in sprejem prvega prezidenta CSR T. G. Ma- saryka v Pragi. Mogočen vtis je napravil nastop češkoslovaške armade v polni vojni opremi. Tako pomembne prireditve ni bilo na Jesenicah že več let. Pritegnila je vse sloje prebivalstva, ki z velikimi simpatijami stoji ob strani bratskega slovenskega na- roda.

Škofjeloški trgovci so zborovali

Škofja Loka, 6. aprila. Združenje trgovcev za škofjeloški okraj je imelo letošnjo glavno skupščino v mali dvorani Sokolskega doma. Otvoril in vodil jo je predsednik g. Franc Zebre, ki je po- zdrazil poleg 42 zborovalcev iz vsega okra- ja tudi zastopnika zveze g. Dominika Če- bina. Ker šteje združenje 232 članov, je bi- la udeležba bolj pičila. G. Zebre je obširno poročal o stanju našega gospodarstva, o konjunkturi v lesni trgovini in o splošnem napredku trgovstva. Kot član davčnega od- bora bo nastopal strogo objektivno, vedno v duhu težnj, ki so mu kot trgovcu itak znane. Prošnje za zboljšanje razmer na lo- ški pošti niso uspeli, čeravno bi bila po- trebna na pošti najmanj še ena oseba. Ni kreditni Tajniško poročilo g. Franceta Ba- biča je bilo sprejeto soglasno. V njem je bilo povedano o kontrolni službi, o novi- sti na polju zakonodaje, o krošnjarijah, pa tudi statistično poročilo je bilo zgledno iz- črpano.

Računski zaključek kaže 118.160,25 do- hodkov in prav toliko izdatkov, novi pra- račun pa 41.000 din izdatkov. Razrešnica je bila sprejeta na predlog g. Riharda Kra- marja, potem pa je bilo sklenjeno, da se osebe, starejše od 13 let, ne morejo spreje- mati kot trgovski vajenci. Obsežno poro- čilo je podal tudi delegat centralne, ki je govoril o tujem velekapitalu in veleblago- vnicah, o dotoku ljudi, ki v drugih državah mejah nimajo več tal, o združnem zakonu, o kreditnih zadrugah, o železniških ta- rifah, o socialnem zavarovanju delavstva in o stanovanjskem glasilu. Zbor je sprejel nazadnje zaupnico zvezi, nakar je bilo le- po zborovanje zaključeno.

Iz Zagorja

— Načelniku sreskega občnega odbora se zahvaljujem za »Popravek«, bolje po- jasnijo. Zdjaj vem, da je treba gramoz »pripraviti«, kajti doslej se nemara z me- noj vred tudi drug, nergači mislili, da se gramoz prideluje kot n. pr. repa ali ze- lje. Da je pri nas cestišče kar nepresta- no zmazano ali pa suho (nu, prahu je res za eksport), ker se iz teh dveh vzro- kov ni posipalo. Da je najbrž 2. in 3. aprila v naši dolini deževalo, kajti hlabro so posipali, s čimer so, žal, v vodo padle hudomušne prvoaprilske kretnice, tir in službe kretničarjev. Vsa čast — lokalni cestni mojster se je hvalevredno kar po- vizal. Oznaka »rezervni gramoz« vprico izvoženega cestišča je pa dokaj skromna domostija. Z odličnim spoštovanjem: »ma- iivni kopitar«.

— Gospodinjki tečaj za boljšo kuh- ni, ki ga je priredilo KJS, je bil v torek za- ključen z družabnim večerom naših prid- nih in podjetnih gospa. Tečaj je trajal od februarja s poukom do dvakrat na teden. Poučevala je gđ. Poženova iz Ljublja- ne. Tečaj je poslal povprečno 40 zastop- nic te lepe in koristne umetnosti.

— »Na ledeni ploščici, tragikomedijske če- škega pisatelja Wernerja bo vprizorjena v nedeljo 10. t. m. v Sokolskem domu. Ker je to zadnja predstava v pomladan- ski sezoni, poleg tega pa je v vsakem po- gledu na višku, ne zamudite predstave, ki je polnila gledališča skoraj po vsem svetu. Režija je v rokah g. A. Adamiča, ki igra glavno vlogo profesorja Jukeka, ostale vloge so pa v najboljših rokah.

— Sokolska tombola v nedeljo je bila kljub vetrovnemu vremenu prav dobro obiskana. Glavni dobitek, vola, je zadel g. Anica Levac iz Trbovelj, zagorska do- matična. Vola ali dva jurja — srednica se je odločila za dva jurja. Ostali bogati dobitki so romali večinom iz kraja.

— Mojtarski izpiti je naslov predava- nja, ki bo v nedeljo 10. tm. od 9. do 11. ure v topiški šoli za mojstre, pomočnike in vajence.

— Električna zadruga bo imela svoj re- dni letni občni zbor v nedeljo 10. t. m. ob 14 v dvorani kina »Triglava«.

Kupuj domače blago!

Razstava Jugoslavije na velesejmu v Leipzigu

Našim gospodarskim razstavam v inozemstvu bo treba posvetiti več pozornosti kakor doslej

Ljubljana, 8. aprila. Letos je priredila naša država svojo raz- stavo v Leipzigu. O tej razstavi se ni mnogo pisalo, ker ni pokazala nič novega in je bila nekako čudno aranžirana. Kaže, da so aran- žeri že precej utrujeni, ali se jim pa nekam silno mudi, samo da je opravljeno. Razstav- ljene so bile razne rude in rudnine, lan in konoplja, jerbis in dva zaboja jabolk, par sodekov slanin sardel in konzerviranih rib, raznih poljskih pridelkov, volne, žime in sit. Lani je zelo lepo razstavila medicinske in tehnične rastline naša Kmetijska družba iz Ljubljane, letos jo je pa zamenjal g. Blum iz Subotice in zelo skromno je razstavil ne- kaj vrst rastlin g. Pišlar z Vrhnike. Razume se, da smo videli tudi parkete, lesne plošče, zobotrebe — skratka bi je celi »grajleraj« kakor so nekateri beograjski trgovci prav- slabe volje imenovali razstavo, ki bi morala dostojno reprezentirati naše gospodarstvo. Na spodnji strani je razstavljala še banovin- ska tkalnica iz Sarajeva mnogo preprog in je imela svojega izstopnika.

Za vso ostalo robo pa bi morala dati reprezentantna Trgovinskega muzeja, ki ni imelo nikogar drugega poslati na tako važno razstavo svetovnega slovesa kakor svojo uradnico, ki je bila zelo izmučena in zato ne vedno dobro razpoložena. Zato ni čuda, če ni naletela naša razstava na najboljšo kritiko pri domačih obiskovalcih, ki jih je bilo precej. Zelo dobra pa je bila razstava našega turizma. Dvanajst v zelo velike di- menzije povečanih in prav dobro koloriranih slik naših krajev je dostojno reprezentiralo naše lepe letoviške kraje, med katerimi ni seveda manjkalo našega Bleda in naših le- pih planin. Pač bi pa bilo lahko malo boljši zemljevid Jugoslavije, ki naj bi povedali o zvezah z inozemstvom. Dober zemljevid pri- hrani marsikatero tolačenje in pripravi smo, da bi se dal napraviti res doter zem- ljevid z raznimi tolačenji, ki so za turca potrebna. Tako bi bil lahko označen čas vožnje od enega kraja do drugega ob morju, označene proge v kilometrih od raznih mest Nemčije do raznih naših mest in letoviških krajev, dalje tudi cene vožnje do važnejših naših postojank, ki jih tuje radi obiskujejo. Lahko se to prihodnjosti popraviti. V tistem razstavnem prostoru je bil pač preskopo odmerjen prostor v dveh vitrinah, kjer se pač niso dala dostojno razstaviti naša pre- krasna ročna dela in čipke, ki so bile pred- met splošnega občudovanja. Kakor smo se informirali na razstavi sami je Drž. osrednji zavod iz Ljubljane dostojno reprezentiral naše čipkarstvo s svojim zastopnikom g. Ra- čičem, ki je zaključil lepe kupčije, obenem pa tudi pokazal, da je v tej stroki res doma. Škoda, da je bil dovoljen zelo omejen kontin-

gent in da pritiskajo groseti zelo na cene. Če bi bila trgovina svobodnejša, bi se dalo prodajati v Nemčiji precej naših čipk, tako pa je kupčevanje edino težavno. Skrajni čas bi že bil, da se že neha gledati na ročna dela kot na luksuz, ker jih izdelujejo naj- bolj potrebni ljudje.

Potrebno pa bi bilo na vsak način, da po- šljejo v bodoče na razstave več dobrih infor- matorjev, da bodo vsi zainteresirani dobili do- voljne informacije, ker sicer se lahko zgodi- kaor je bilo letos v Leipzigu, da gre kupec k esodu in kupi tam, kjer je točno in pri- jazno informiran o vsem. Naši sosedi so bili Bolgari, ki so svojo razstavo res lepo in okusno aranžirali. Kazalo je, da imajo mnogo posla prav vsi in teh je bilo 6 ali 7. Kakšne posle so napravili naši ljudje, nismo mogli poizvedeti. Prav bi pa bilo, da si tudi takšne razstave v inozemstvu ogledajo naši poslanci, zlasti oni od strok in potem o njih malo povedo tudi v naši skupščini in morda bi prišlo celo do majhnih senzacij! Razstav- ljalec pa polagano na srec: Če hočete imeti uspeh, udeležite se razstav osebno in bu- ste kmalu videli, da se vam bo izplačalo. Kajti vse drugate se človek zavzema za last- sten interes, kakor pa prepustiti vse posle preobremenjeni uradniki, ki naj bi hkrati zastopala 50 tvekih, ki jih niti malo ne po- zna, kaj šele podrobnosti kupčevanja.

Naše gospodarske razstave v inozemstvu so sploh poglavje zase in jim bo treba na vsak način posvetiti malo več pozornosti ka- kor doslej. Mnenja smo namreč, da ni zbra- nva naša gospodarska veda okoli trgovinskega muzeja v Beogradu in radi bi enkrat slišali tudi o gospodarskih uspehih teh razstav, ki stanejo državo ogromen denar. Zanimivo bi bilo enkrat pregledati kataloge teh razstav in ugotoviti razstavljalec. Prvo in poglavito bi bilo potrebno ugotoviti, kaj dotična drža- va, v kateri se razstavlja, uvaža in kakšno so pozori za uvoz, kakšni plačilni pogoji in način plačila. To je tem važnejše danes, ko stremi vsaka država za tem, da se gospodar- sko čim bolj osamosvoji in da čim bolj zmanjša uvoz tujega blaga in izdelkov. Poznati je treba do dobra lasno prolekcijo, njeno ka- paciteto in organizacijo dela, da se more promet gladko in pošteno vršiti. Danes je nekaterim panogam odzvonilo in obrat za obratom se ustavlja, ker ni povpraševanja po izdelkih in sirovinah. Pomankanje go- tovine je ustavilo izdajanje in s tem je priže- lta produkcija gradbenega materiala in obrt- niki, ki so imeli preje polne roke dela. Če- mentna industrija opasno peša in prav tako lesna trgovina. Hud je tudi boj na žitnih in mesnih trgih, kar posebno hudo občutijo agrarne države.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Petek, 8. aprila Ob 15. uri: Sneguljčica. Mladinska predstava po globoko znanih enah od 10 din navzdol. Sobota, 9. aprila: Šimkovi. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. Nedelja, 10. aprila: Reče rože. Izven. Zni- žane cene od 20 din navzdol. Ponedeljek, 11. aprila: zaprt. Torek, 12. aprila: Nočna služba. Premiera. Premierski abonma.

★ Opozorjamo na današnjo mladinsko po- podansko predstavo »Sneguljčica«, ki jo bodo igrali po izredno znižanih cenah od 10 din navzdol, tako da bo omogočen obisk tudi najširšim krogom mladine. Tekoči sti- hi Pavla Golie in slikovita inscenacija ustvarjata predstavo, ki nudi mladini vse prvine bajnega sveta.

Premiera češke drame »Nočna služba«, ki jo je spisal eden najvidnejših predstavi- kov mlade pisateljske generacije Synek, bo v torek 12. t. m. za premierski abonma. Dejanje prikazuje v okviru avtomobilske nesreče veliko moč, ki jo ima novinarstvo. Resnoljubljen urednik, ki ima nočno služ- bo in izve za resnični potek nesreče, spro- ži konflikt, ki privede nekaj članov iz raz- višje družbe pred sodišče, obenem pa raz- krije zakonomolost. Delo je pisano popo- lnom konverzacijsko, vsebuje pa tudi nekaj dramatičnih scen, ki jim je znal dati pi- satelj s pomočjo ostrih psiholoških oten- kov dober vzpon. Glavne vloge bodo igrali: Severjeva, Levcar, Jerman, Kralj in Grego- rin. Dramo je režiral Bratko Kreft.

Bolniška blagajna sa- mostojnih obrtnikov

Ljubljana, 8. aprila. V sredo je imela Bolniška blagajna sa- mostojnih obrtnikov svoj 50. občni zbor pod predsedstvom g. Aleksandra Gju- da. Zborovali so se spomnili umrlih članov g. Srebota, Šeberja in Erjavca. Posebne zasluge za ustanovo si je pridobil pokojni Erjavac, ki je bil 39 let član blagajne, 18 let njen podpredsednik in 12 let tajnik. Predsednik je obžaloval, da vlada med obrtniki toliko nerazumevanje in brezbriž- nost za to obrtniško ustanovo, ki bo le- tos praznovala 50 letnico svojega obsto- ja in je brez dvoma na zdravni podlagi in potrebna, saj so jo vodili obrtniki, ki so žrtvovali mnogo nesebičnega dela v ko- rist tovarišja obrtnika.

Po blagajniškem poročilu je razvidno, da je blagajna izplačala 22.000 din za bol- niške podpore in zdravniške, 7.500 din za pogrebne in 10.000 din za starostne po- pore. Ker je v Ljubljani okrog 1500 sa- mostojnih obrtnikov, od katerih jih mno- go niti ne ve, da obstoja ustanova, naj opozorimo ob tej priliki na postanek in ustroj blagajne.

Dne 15. avgusta l. 1888 je na redni seji Kranjskega obrtnega društva predlagal Matija Kunc, naj se v zaščito obrtnikov ustanovi bolniška blagajna samostojnih obrtnikov. Predlog je bil z navdušenjem sprejet. Dne 20. septembra l. 1888 je bil na ustanovnem občnem zboru izvoljen za predsednika nove ustanove Matija Kunc. Pristopilo je takoj nad 100 obrtnikov, kar kaže na zavednost našega obrtništva v tistih časih.

Sedaj ima blagajna dva plačilna raz-

da. V prvem razredu plačajo člani 72 din na mesec, v drugem razredu pa 42 din na mesec. V primeru boleznih dobe člani v pr- vem razredu povrnjene vse stroške za zdravnik in za zdravila ter prejemajo dnevno bolezensko podporo po 35 din. V drugem plačilnem razredu dobi bolni član povrnjen prvi zdravniški obisk in prva zdravila ter po 35 din dnevne bolezenske podpore. Bolezensko podporo plačuje bla- gajna 13 tednov po 35 din ter 13 nadalj- nih tednov po 17,50 din dnevno. V prime- ru smrti dobe svoji člana 2500 din po- grebnine. Svoji člana blagajne imajo tu- di primeren popust pri mestnem pogreb- nem zavodu. Obstaja še starostni fond, iz katerega dobivajo onemogli in dela ne- možni člani starostne mesečne podpore.

Član blagajne lahko postane vsak zdrav samostojen obrtnik in poslovodja, ki ni sta- rejše od 45 let. Zlasti mlajši samostojni obrtniki naj bi pristopili v blagajno in si s tem priskrbeli svoje bolezensko zava- rovanje. Vsa pojasnila daje predsednik g. Aleksander Gjud na Kongresnem trgu.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Petek, 8. aprila katoličani: Al- bert, Marija sedem žalosti

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matice: En dan smeha (samo ob 16)

Kino Sloga: Ahalov vrt (ob 16 in 19.15).

Maneža a premiera ob 21.15

Kino Union: Jetnik na dvorcu Zenda (ob 16 in 19.15), premiera Zloraba za- upanja ob 21.15

Kino Moste: Broadway Melody in Zenski raj

Sreska skupščina Jugoslovenske nacio- nalne stranke za mesto Ljubljana ob 20. v veliki dvorani Kazine

Koncert pevskega zbora Ljubljanskega Zvona ob 20. v veliki Filharmonični dvo- rani.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Dr. Kmet, Tyrševa cesta 43, Trn- koczy ded., Mestni trg 4, Ustar, Šelenbur- gova ulica 7.

Izpod sita

Govedina je meso. Prodaja se na trgu in cene ji niso miksimirane. Če jo je nosil pi- tan vol, je dražja, izrezana iz mršave hrva- ške buše, je pa znatno cenejša. Govedina rabimo za govejo juho, in pa kot meso je tudi dobra za dobro prikuho in če je bil vol- pitan, Krava nima dobre govedine. Boljšo ima telica.

Govedine so pa tudi ljudje. Teh ne pro- dajajo na trgu, ker bi jih nihče ne kupil. Sami se pa visoko cenijo, zelo visoko. O sebi mislijo, da jim je vse dovoljeno

— Oprostite, gospod, kje ste pa obedo- vali, v jedilnici ali na terasi?

— Na terasi.

— Ah, tako. Na terasi dajemo večje govedine za rokišano.

Kino Sloga — Tel. 27-30

Samo še danes ob 16. in 19.15 uri

ALAHOV VRT

Ob 21.15 uri PREMIERA velikega in grandioznega filma iz cirkuškega življenja

MANEŽA

Attila Hörbiger, Albert Matterstock in Anneliese Uhlig. Scala gerli, odlična cirkuška trupa, dre- sirane divje zveri, morski psi in konji, klovnji polni humorja, odlična muzika in šlagerji. — Preskrbite si vstopnice že v predprodaji!

Danes premiera slovitega filma „Zloraba zaupanja“ v kinu Unionu

Častno pokroviteljstvo francoskega konzula v Ljubljani gospoda Gabrijela Reméranda — Razpisanih je nad 20 krasnih daril in nagrad v spomin na najlepši film sezone

Drevo ob 21.15 bo v kinu Union svečana premiera enega najlepših filmov letošnje sezone, filma »Zloraba zaupanja« (Abus de confiance). O lepoti tega reprezentativnega dela francoske filmske umetnosti je pisalo vse časopise z navdušenjem in polnim priznanjem. Krstna predstava v Parizu je bila pod visokim pokroviteljstvom soproge predsednika republike gospe Le- brunove v najluksurijoznejšem pariškem kinogledališču. Pa tudi v naši državi ni bilo navdušenje za ta film ni manjše. V Beogradu je tekel film nepretrgoma celih 29 dni, v Zagrebu 21 dni v največjih kine- matografih in vse ocene našega tiska so se izražale v samih superlativih o zname- nitem delu režiserja Henryja Decoina. Ta- koga uspeha še ni bilo deležno nobeno film- sko delo v povestnici filma in kinemato- grafa.

Ljubljanska premiera filma »Zloraba za- upanja« bo danes v kinu Union. Častno pokroviteljstvo nad filmom sta prevzela francoski konzul v Ljubljani gospod Ga- briel Remérand in njegova gospa soproga.

Uprava kina Union bo razdelila v spo- min na ta film onim obiskovalcem, ki jih bo določil žreb, nad 20 krasnih daril, ki so od danes naprej razstavljeni v izloženem oknu tvrde Ba'ta na Aleksandrovi cesti.

Kdo ima pravico do zrebanja, kdaj in na kakšen način bodo darila zrebanja?

Zrebanje bo v dveh skupinah. Pogoj za zrebanje v prvi skupini so naslednji:

I. skupina. Uprava kina Uniona bo v času od 8. do 13. t. m. vsak dan dopoldne in popoldne po eno ur klicala razne tele- fonske abonente, ne da bi se abonenti tak- koj legitimirali. Klicani telefonski abonenti mora, čim dvigne slušalko na svojem tele- fonu brez vsakega odloga, poziva odnosno legitimiranja reči v telefon: »Zloraba zaupanja je najlepši film se- zone.« Če je bil abonenti klican od upra- ve kina Uniona, se mu bo uprava kinemato- grafa takoj legitimirala, ga prosila za sporočitev imena in naslova ter mu ob- enem povedala njegovo vrstno številko, s katero se bo udeležil zrebanja v prvi sku- pini daril. Telefonski abonenti pa mora še isti dan osebno dvigniti pri blagajni kina Uniona vstopnico za film in svojo številko zrebanja.

Darila prve skupine: Vinski servis iz Kristalnega stekla za 6 oseb, električna namizna svetilka, damska torbica (ne- ser) za potovanje, pokromana budilka, steklenica kolinške vode, steklenica ver- muta, ena bonboniera, ena dvomesečna brezplačna karta za kino Union.

II. skupina. Da pa bodo deležni lepih da- ril tudi najširši krogi občinstva, taki, ki nimajo telefona odnosno ne morejo lahko do njih, bodo za drugo skupino daril tek- movali vsi posestniki filma sploh. Zato bo- do vse vstopnice za ta film na hrbtu ozna- čene s posebnimi zaporednimi številkami, ki bodo po odigranju filma zrebane in bo od njih 15 izdanih številki prejelo spo- daj navedena darila in nagrade. Občinstvo naj tedaj svoje vstopnice brezpogojno shra- ni, ker se bodo oni, katerih številke bodo izrebane, morali pri prevzemu daril legi- timirati s svojimi vstopnicami, ki imajo

na hrbtu izžrebane številke. Darila v dru- gi skupini so:

Angleško nalivno pero Wattermann, kom- pletna turistovska oprema za proviant, pancer termos turistovska steklenica, po- kromana budilka, steklenica kolinške vo- de, tri steklenice vermute, ena bonboniera, tri dvomesečne brezplačne karte za kino Union.

Zrebanje v prvi kakor tudi v drugi sku- pini se bo vršilo po odigranju filma. Izre- bane številke bodo objavljene v časopisih. Vsa eventualna pojasnila dobite ves čas pri upravi kina Uniona ali pa pri blagajni kinematografa.

Iz Maribora

— Sestanek Pt-lize. Protituberkulozna li- ga v Mariboru vlijudo vabi vse obratne za- upnike vseh mariborskih tovarn na sestanek, ki se bo vršil v ponedeljek, dne 11. aprila ob 19. uri zvečer v veliki dvorani delavske zbornice v drugem nadstropju. Na dnevnem redu je razgovor o sodelovanju vega mari- borskega delavstva ob priliki letošnjega pro- tutekuloznega tedna v času od 1. do 8. maja 1938. Na tem sestanku hoče liga z na- zvojnimi obratnimi zaupniki doseči tesnejše sli- ke, jim obrazložiti pomen protituberku- loznega tedna, namen in cilj azileške ekla- da, ki je dosegel vsoto din 375.000 in konč- no predložiti potrebo o sodelovanju delav- stva v odboru protituberkulozne lige. Zato naj nihče ne izostane!

— Konec tedna v gledališču. V soboto bo ponovitev zelo zabavne in duhovite komedi- je »Dva ducata rdečih rož« za red D. V ne- deljo popoldne zopet repriza »Dveh ducatov rdečih rož« s posebnim ožiranjem na okolišine. Zvečer gostuje Mirko Jelenc kot Schubert v opereti »Pri treh mladenkah«. To bo ne- preklicno zadnja predstava te operete v tej sezoni. Veljalo znižane cene.

— Peš v Tokio. Včeraj je prišel v Maribor svetovni potnik Bruno Höglinger iz Češko- slovaške, ki se je 27. februarja t. l. napotil peš v Tokio, kjer

Franja Tavčarjeva

Ljubljana, 8. aprila.

Umrila je plemenita, hrabra i značajna slovenska žena Franja Tavčarjeva. Pred dvema mesecema je praznovala svoj 70. letnico. Vsa napredna slovenska javnost ji je tedaj izkazala spoštovanje in zahvalo za neumorno, nesebično in plodno javno delovanje, ki je izpolnilo zadnja desetletja jubilarke. Ves narod ji je tedaj želel, da bi še dolgo vodila naše napredno žensko, da bi ji bilo usojeno še dolgo vzpodbujati mlado generacijo k delu v korist skupnosti, k delu za zmago napredne kulturne misli.

S cvetjem in čestitkami jo je tedaj obšla Ljubljana. Iz vseh krajev Slovenije so prišle žene in dekleta, iz vseh krajev Slovenije so prišli zastopniki javnih društev in ustanov, vsi so prinesli čestitke in cvetje. Glinjena od veselja je Franja Tavčarjeva sprejemala čestitke in jih vzpodbujala k delu za misel, kateri je žrtvovala najlepša leta svojega življenja po vzgledu svojega moža dr. Ivana Tavčarja. Se nobeni slovenski ženi ni javnost izkazala ob taki priliki toliko pozornosti in toliko časti.

Včeraj ponoči ob 23.15 je nehale biti plemeniti in hrabri srce Franje Tavčarjeve. Danes jutraj je slovenska javnost iz jutrašnjih časopisov izvedela tužno vest o njeni smrti. Tisočera srca njenih oboževalcev in oboževalk, njenih učenc in soodelav, njenih prijateljev in prijateljic je ta vest napolnila z žalostjo.

Sirša javnost ni vedela o njeni bolezni. Gospa Franja Tavčarjeva se je z občasnim udeleževanjem vredno življensko energijo upirala. Opešale so ji zadnja leta samo noge. Oprta na palico je posejala zadnje čase dobrodelne prireditve. Ob 70. letnici smo se občasno njeno duševno čisto, podjetnost in prisrčnost. Sprejemala je številne deputacije iz vse Slovenije, poročevalcem je ustregla rada in jim pripovedovala o najzanimivejših dogodkih iz svojega javnega udeleževanja. Njen spomin je bil še svež. Kakor vedno, tudi v najtežjih časih, je ob sedemdesetletnici brez strahu povedala s plemenito samozavestjo, kako se je borila s sodelavkami za duhovno in narodno svobodo. Pogumno je izjavila, da bi brez njene pomoči naše žensko ne zbralo podpisov za množično deklaracijo, kar nekaterim ni bilo všeč. Franja Tavčarjeva je ljubila nad vse svoj narod, zaradi tega je v usodnih dneh skušala zblizati napredno žensko in ženski, ki se imenuje katoliško. Velikodušnost te slovenske žene, njena zdrava pamet in njena plemenitost se je pokazala ob velikih prilikah, baš ob takih prilikah pa je žensko iz nasprotnega tabora pokazalo svoje ozkornost in strankarsko odvisnost. Pokojno Franjo Tavčarjevo je napad časopisja iz Kopitarjeve ulice ob 70. letnici užali, ker so ji podtakli slab namen. Z besedo »klerikalke« prav gotovo Franja Tavčarjeva ni imela namena kogarkoli žaliti in peševati. Dobil je zadovoljenje na den po smrti. Današnji jutranji iz Kopitarjeve ulice ugotavlja, da je »Franja Tavčarjeva sicer delovala v nam nasprotnih političnih vrstah, toda bila je vsekolno ljubljenska in korektna gospa plemenitega srca, ki je imela za vsakogar dobro besedo in odprto roko. Da korektna je bila tudi ob 70. letnici.

Franja Tavčarjeva je bila rojena 8. februarja 1868. v Ljubljani na Starem trgu v hiši št. 28 kot hči nadležarja Gustava Košenine in njegove žene Franciške, rojene Arceetove. Hčerke imovitega Ljubljana. Kmalu je izgubila očeta in mater. Mati, ki je bila izredno lepa ženska, je umrla dva meseca po rojstvu Franje, oče je podlegel tri leta nato pljučnici. Sirotu Francico je vzgajala skrbno kakor pravi mati teta Ajka Arceetova s pomočjo strica Raika Arceeta in strica Franca Lukmana, tedaj najuglednejšega in zadnjega ljubljanskega trgovca s čipkami. Stric Franca Lukman, ki je bil znan pod imenom »špikramar« in je ostal samec, je ustvaril dom Arceetovim in siroti Franciji Košeninjevi na Poljskani cesti. Male Franje se je prišlo ime »špikramarjeva Franca«. Že v šoli pri uršulinkah je Franja pokazala veliko zanimanje za slovenski jezik in se navduševala za tvorco slovenske narodne kulture. Razvila se je v krasno dekle, v katero se je zaljubil dr. Ivan Tavčar, ko mu je bilo 35 let. Dne 22. maja 1887. sta se poročila v šentpetrski cerkvi. Nevesta je imela komaj 19 let.

V srečnem in vzornem zakonu je Franja Tavčarjeva rodila štiri sinove, Ivan je advokat, Ante bančni ravnatelj, Igor zdravnik in Fran inženjer. Hčerka Pipa se je poročila z zagrebškim industrijalcem Arkom. Razen sina Franja, ki se mudi poslovno v Crni gori, so bili vsi otroci ob smrtni postelji, ko je Franja Tavčarjeva mirno prestopila prag iz življenja v smrt.

Ob 70. letnici je Franja Tavčarjeva izjavila: »Resnično sem vesela, da napredno narodno zavestne žene v teh desetletjih, ki so za nami, nismo delale zaman.« Imela je v resnici velike uspehe pri organizaciji našega žensstva. Leta 1901 je ustanovila »Splošno žensko društvo«, ki je matica naših ženskih organizacij. Skrb za napredek našega žensstva in zlasti skrb za mladino jo je vodila vsa nadalnja leta in jo vzpodbujala k javnemu delovanju. Ustanovila je prvo slovensko »Žensko teledavno društvo« in prvi ženski sokolski odsek pri ljubljanskem Sokolu. Sodelovala je pri

ustanovitvi Otroške bolnice, Detjega doma. Višje dekleške šole, internata Mladike, po prevratu pa pri ustanovitvi Doma visokošolskih in Doma Franje Tavčarjeve v Kraljevi. V usodnih in težkih časih med svetovno vojno je organizirala dobrodelne akcije za naše fante na fronti in v zaledju. Tudi v teh časih se ni bala priznati, da je Slovenka in Jugoslovenka. Tedaj je imela za odlikovanje kralja Petra I., katerega je dobila leta 1911., ko je prinesla v Beograd prispevek slovenskih žen za poplavljenice v Srbiji. Bila je prva slovenska žena s tako dragocnim odlikovanjem. Bila je tudi najbolj ponosna na to odlikovanje in ga ni vrnila med vojno, ko so ji oblasti grozile. Blagopokojni kralj Aleksander I., Zedinitelj ji je izkazal ob vsaki priliki svojo naklonjenost, kraljica Marija jo je ljubila in spoštovala, saj je bila dolgo vrsto let njena častna dvorna dama. Po prevratu je ustanovila podružnico Kola jugoslovanskih sester v Ljubljani in dala pobudo za ustanovitev podružnice tega društva po vsej Sloveniji. Ob 60. letnici in ob 70. letnici je dobila dve jugoslovanski odlikovanji, pred leti pa tudi visoko bolgarsko in visoko češkoslovaško odlikovanje. Bila je prva častna meščanka Ljubljane.

Svojo plemenito naklonjenost mladini je pokazala tudi s tem, da je stopila na čelo konzorcija »Zvončka«. Odločilen je bil njen vpliv v številnih ženskih organizacijah, bila je v resnici voditeljica našega žensstva in ustanoviteljica vseh važnejših dobrodelnih ustanov in zavodov. Postavila

Stavka krojačev se nadaljuje

Pogajanja še niso končana — Večje razlike so pri določitvi mezd za delo po kosih

Ljubljana, 8. aprila

Napetost med delodajalci in delavci v krojaški stroki je že znatno popustila. Včeraj so se že začeli pogajati in pričakujemo lahko, da bo kmalu prišlo do sporazuma.

Včeraj dopoldne je Inspekcija dela sklicala sestanek zastopnikov delodajalskega združenja, da bi se pogovorili o pogojih sporazuma z delavci. Na sestanku se je pa izkazalo, da združenje ni kompetentno sklicati kolektivne pogodbe za svoje članstvo in da zaradi tega tudi Inspekcija dela ne more voditi pogajanj. Zato je Inspekcija dela predlagala Delavski zbornici, naj ona skliče zastopnike podjetij in delavstva na pogajanja in naj si zastopniki delodajalcev prekerbe pooblastilo, da se smejo pogajati za vseh 46 podjetij, ki pri njih delo počiva.

Delavska zbornica je že snoti sklicala pogajanja v svojih prostorih in na njih so bili zastopani podjetniki s pravičnimi pooblastili. Prišlo je že do pogajanj o višini mezd. Podjetniki so pristali na delno povišanje urnih mezd, vendar je pa še med predlogom delavcev in delodajalcev vedno razlika za okrog 50 par. Večje razlike so pri določitvi mezd za delo po kosih. Zastopniki delavstva trde, da ne morejo več popuščati, češ da so že pri lanskih pogajanjih pri mezdah popustili do skrajnosti.

Drevo bi nadaljevanje pogajanj in upamo lahko, da se bodo nekoliko bolj približali sporazumu.

Včeraj je podjetje »Elite« podpisalo kolektivno pogodbo za delavstvo damskega oddelka (razred La).

Od združenja krojaških mojstrov mesta Ljubljane smo prejeli sledeči dopis, ki nam nazorno pojasnjuje stanje o mezinem razmerju med mojstri in pomočniki. Kolektivna pogodba je prenehala avtomatično z nastopom novega obrtnega zakona, kateri je izločil združenje iz sklopa novih tarifnih pogodb.

Združenje ni bilo kompetentno skleniti novo tarifno pogodbo, ker zakon določa v tem pogledu svojevrsten postopek. Tudi pomočniki niso stali nikake striktno zahteve, kar je razvidno iz tega, da je vsa ta leta ostalo neko neurejeno razmerje med mojstri in pomočniki. Nekatere ugodnejše trditve so plačevale svoje pomočnike še na podlagi stare tarifne pogodbe, a ostali mojstri so si uredili mezdno razmerje s svojimi pomočniki vsak po svoji močnosti v splošno zadovoljstvo svojih pomočnikov. Z mirno vestjo lahko poudarjamo, da niso kazali vidnega nezadovoljstva, šele lani je prišlo Osrednje dru-

POD ČASTNIM POKROVITELSTVOM FRANCOŠKEGA KONZULA V LJUBLJANI, G. GABRIJELA REMERANDA predvajamo danes ob 21.15 uri premiero najlepšega filma sezone

Glavne vloge: **Danielle Darrieux**
CHARLES VANEL, VALENTINE TESSIER
Režija: **Henry Decoll**

Ta film je bil predvajan v Beogradu 29 dni, v Zagrebu 21 dni nepretrgoma v največjih kinematografih

V spomin na to edinstveno filmsko delo bo podeljenih obiskovalcem nad 20 krasnih in dragocenih daril in nagrad potom zbiranja v 3 skupinah. Pogoj so objavljeni v posebnem članku in po radiu. Informacije se dobe tudi v kinematografu.

V Vašem lastnem interesu je, da si za večerno slavnostno premiero čim prej rezervirate in v predprodaji nabavite vstopnice

Zloraba zaupanja

Največja socialna drama sedanosti, razgaljena resnica o današnji družbi in njeni morali. Pri nobenem filmu ni bilo doslej prejkanih toliko iskrenih solza globokega ganotja in sočutja kot pri tem filmskem umotvoru

Pri popoldanskih predstavah ob 16. in 19.15 uri predvajamo danes zadnjikrat senzacionalni, napeti film

KINO UNION, TELEFON 22-21

si je s smotnim in zavestnim delom najlepši in najtrajnejši spomenik, ki bo bo dočnostni pričal o njeni plemenitosti, pogumnosti in brezmejni dobroti.

Pogreb bo v nedeljo

Dopoldne so uslužbenci mestnega pogrebnega zavoda na domu pokojne gospe Franje pripravili vse potrebno za mrtvaški oder, na katerega bodo položili njeno truplo takoj po prevozu iz Leoniške Dolocene je tudi že ura pogreba. Ljubljana bo spremljala blagopokojno gospo na njeni zadnji poti v nedeljo ob 14. Pogreb bo iz hiše žalosti. Breg 8. odhodil bo krenil po Novem trgu. Gosposki ulici na Kongresni trg, od tod pa po Selenburgovi ulici, Aleksandrovi in Bleiweisovi cesti na Celovško cesto do pivovarne Union, kjer bodo krsto z zemskimi ostanki plemenite pokojnice položili na avtofurgon, ki jo bo prepeljal na Visoko, kjer jo bodo ob 17. položili v rodinsko grobnico k njenemu možu dr. Ivanu Tavčarju.

Vlom v trafiko v Zagorju

Zagorje, 7. aprila

Spet vlom! To pot v trafiko g. Ranzingerjeve na Svepovni. Vsi znaki kažejo, da imamo v kraju organizirano vlomsko družbo, ki se zna spretno skrivati. Mojstro zna izrabljati prilike, ko je pozornost varnostnih organov deljena, kakor je bila zaradi današnjega sejma. Nemara bi obenem hoteli vzbuditi domnevo, da so v lomili tuji, ki se s slabimi nameni klati po podeželskih sejmih. V obdobju enega leta smo doživeli že par vlomov, ki so ostali nepojasneni. Kraj ima dovolj orožnikov, ki so pa občutno preobremenjeni z delom.

Trafika stoji poleg hiše trgovca g. Košenine, ki je sleherni noč priklenil psa čuvaja na dolgo verigo. Okrog polnoči je pes divje lajal. Stanovalec so ga sicer sejšali, a misleč, da gre do čisti pozni semarji, se niso zmenili za to. Med tem stanjbrž dva zlikovca z vitrihom odklenila lokal in ga opienila. Založila sta se s cigareti »Zetac« in »Dravac«, s cigarami in oskodovala lastnico za 1658 dinarjev. V splojdem predalu predalne omare je hranila hčerka g. Ranzingerjeve, ki je šivilja, blago in sicer več garnitur po 4 metre. Iz šivalnega stroja sta ukradla še orožje, z niz malo budilko, zrcalo s stene in še neke drobnišče. Slednjic sta odnesla še nedodelan plašč, ki je bil brez rokavov, toda bila sta tedaj predzrna, da sta brskala in našla še rokave, mimogrede sta si prilastila še nedodelano rdečo obleko in izginila. Ubogi šivilji sta s tem napravila nad 2000 din škodo in to tik pred veliko nočjo ko siherni za neoprano čaka na obleko, ki si jo je težko kupil. Oskodovanka je vredna vsega obžalovanja. En vlomilec je izgubil robc z monogramom N. P. To je edina sled. Kakor čujemo, bo pokrenjena nabiralna akcija, da se oskodovalkam, ki sta brez drugih sredstev, prisloži na pomoč.

Iste noči je bilo vlomljeno tudi v mesnico g. Medveda v Potoški vasi. Tu je izginilo nekaj mesnine. Tudi na sejmu ni šlo kar tako. Nekemu moškemu je bil ukraden denar, o čemer bomo poročali, čim dobimo točnejše informacije.

Opozarjamo, da naj ljudje pazijo pri nakupu blaga, posebno v hribovskih vaseh in naj takoj sumljive osebe, ki bi morda razpečavale opisano ukradeno blago, prijavijo najbližnji orožniki, postajci.

Drugi vloni

Ljubljana, 8. aprila

S pomladjo so se raztepli tatovi in vloni na deželo, kar jasno izpričujejo drzni vloni v raznih krajih. Oni dan je bilo vlomljeno v hišo Franca Kunca v Vičavi, v tujskem okraju. V hišo so vdrl trije neznanči, ki so jih že čez dan videli ljudje kolovratiti po okolici. Vlonilci so odnesli 12 srajc, črno obleko, dva para čevljev, zlat poročni prstan in zlat ženski prstan z rubinom. Gotovine pa so ukradli okrog 700 din. Kunc ima nad 3000 din škodo.

Ob koncu preteklega tedna je bilo vlomljeno v hišo posestnika Lenarta Majcena v Zlatečah pri Dobrni. Ukradena je bila črna moška obleka, srebrna damska ura s srebrno ovratno veržico, dva zlata poročna prstana, 300 din, veliko perila in nekaj drojca. Škoda znaša 1500 din. Vlonil je najbrže mlajši neznanec, oblečen v rjavo obleko, ki se je čez dan klatil okrog hiše.

Oni dan je bilo vlomljeno tudi v trgovino Albine Omanove v Zg. Bitnjo občina Strazišče. Vlonilci so vdrl v trgovino skozi okno, iz katerega so odstranili železen križ. Odnesli so razno manufakturno blago, več moških in ženskih nogavic, nekaj kravat, več škatele cigarete, veliko raznih jestvin, mila, 6 električnih baterij in svetilk ter manjšo vsoto gotovine. Škoda znaša okrog 4000 din.

Iz trgovine Valentina Zora na Brezovici so vlonilci odnesli pri večeršnjem vlonu za 8000 din manufakturnega in galanterijskega blaga. Kakor je dognala preiskava, so bili vlonilci najbrž iz Ljubljane, kamor so odnesli tudi ukradeno blago ali pa ga skrivajo nekeje v okolici mesta. V noči na nedeljo je bilo vlomljeno v trgovino Mihaela Laha v Vrhpolju pri Kamniku. Kakor so dognali orožniki, je bil na delu znani vlonilec Josip Preklet, doma iz okolice Kamnika. Odnesel je precej gotovine in pa 5 kg salame, 30 klobas, liter žganja, nov nahrbtnik in pokvaril zalogo pecilnega praška. Preklet, ki je star 36 let, se stalno klati po kamniških okolici, okrog Gor. Gradca, Cerkeja in Vodic, kjer berači po samotnih kmetijah, prenočuje pa po kozolcih in listnjakih.

Edinstvena socialna ustanova

Ljubljana, 8. aprila

Snoti je imela občni zbor edinstvena socialna ustanova v naši državi in sicer zadruga z o. z. »Dom jugoslovanskih obrtnikov v Ljubljani«. Zadruga se je ustanovila 1. 1935 z namenom, da seveda obrtniško okrevanje na Govejku pri Medvodah. Občni zbor je vodil načelnik I. Pičman, tajništvo poročilo po R. Sajovic. Poročila funkcionarjev so bila optimistična in iz njih je izzevala veselje nad lepimi uspehi zadruge ter solidarnostjo obrtnikov. Izkazalo se je, da tudi obrtništvo lahko mnogo doseže na zadružni podlagi že v kratkem času. Zadrugi dan, okrevanje na Govejku, obrtniki zdaj že lahko ponosno pokažejo vsakomur. Dom je že dobro znan med turisti, ki ga radi obiskujejo. Lepo kmetko posestvo je zdaj že prilagojeno namenoma doma. Gospodarstvo in vodstvo doma je vzorno in ker je tudi zadruga dosegla letos lepe gnotne uspehe s posebnimi prireditvami v Ljub-

ljani (3 družastne prireditve), je bilo amotizirane precej dolga, da lahko gledajo brez skrbi v bodočnost.

Delo zadruge se deli na zbiranje sredstev in propagando. Med akcije zadruge pa moramo tudi prišteti njeno prizadevanje, da bi pristojni činitelji izboljšali ceste v okolici Govejka. Med propagandno delo spada predvsem propaganda v listih, prodaja razglednic, namestitvev orientacijskih napisov, markiranje poti skupno s SPD in zdaj pripravljajo izdajo propagandne brošure, ki jo bodo razdeljevali brezplačno.

Da delo zadruge zasluži v resnici priznanje, dokazuje predvsem pohvala uprave Kraljevega fonda, ki jo je zadruga letos prejela. Tudi članstvo je zadovoljno z delovanjem zadruge, kar dokazuje ponovna izvolitev celotnega dosedanjega odbora.

Klemenčičeve miniaturne lutke

Ljubljana, 8. aprila

Povabljena družba se je zbrala snoti v stanovanju priznanega našega umetnika in slikarja Klemenčiča, očeta našega lutkarstva. Prav na tistem in popolnoma nepoznano je doma uredil in pripravil majhno, prav majhno lutkovno gledališče, ki mu je dal naslov »Miniaturne lutke«. V tem miniaturnem lutkovnem gledališču smo čuli snoti znano staro lutkovno igr »Dr. Faust«, napisano po virih iz 18. stoletja.

Za povabljen je bil to pravi doživljaj. Za hip smo se znašli v pravilnem svetu kraljevstva lutk in se skušali poglabiti v misterij Fausta, zagonečnega učenjaka, magična in zdravniška, katerega burno življenje in skrivnostna smrt sta dala povod za najčudovitejšo zgodbo o njegovih čarovanjih in za pravilno v Faustu, ki je pozneje inspirirala pisatelje, dramatik in glasbenike, da so ustvarjali nesmrtna dela. Med njimi so bili Lessing, pesnika Klinger in Goethe, Heine in še cela vrsta drugih, skladatelj Gounod, Schumann in drugi. Lutkovna igra »Dr. Faust« je pa nekaka kombinacija vsega tega, vendar ji je jedro v bistvu ostalo neizpremenjeno.

Predstava je bila taka, kakor jo zna pri nas ustvariti edino mojster Klemenčič. Ne, to ni več lutkovni oder, to je majhno gledališče z vsemi tehničnimi finesami, s krasno razsvetljavo in drugimi pridobitvami, s celo vrsto solanih komparzov itd. Ogromno truda je moral vložiti g. Klemenčič v to miniaturno gledališče, da nam je pričaral pravilni svet v taki obliki, kakor si ga slika naša bujna domišljija. Že prva slika, prekrasna pokrajina s padajočim slapom, preko katerega ne-nehno grmi razpenjena voda v globino — nas je presenetila, a prav tako seveda vse ostale. Igro lutk obvlada mojster Klemenčič s čudovito fineso, da časih skoroda pozabiš, da sediš v lutkovnem gledališču. Zato ni čuda, da je bil po vsaki sliki hvaležen aplavz, a salve smeha med predstavo so pričale, da si je burkasta igra osvojila vse občinstvo. Zeleni bi nam, da nam mojster Klemenčič priredi več takih javnih predstav, da bi se naša javnost, ki ga sicer pozna, prepričala, da je ta važna umetnost res vredna ogleda in ga tako moralno ter gnotno podprla. So.

10 letnica šostanj-skega »Zvončka«

Šostanj, 7. aprila

V nedeljo zvečer priredi mladinski pevski zbor v Šostanju velik mladinski koncert. S to prireditvijo bo »Zvonček« proslavil tudi desetletnico svojega obstoja in oranja letine na polju šostanske mladinske glasbe. Res oranje. Pred 10. leti je Šostanj sprilčo velikega števila šolske mladine občutno pogrešal mladinsko zborovsko petje. Skoraj slehama prireditve mladine je pešala na tej vrzeli. V tej enoličnosti je bil ustanovljen »Zvonček«, ki je zbral prve mladinske pevce v majhen, toda dovolj žilav zbor, ki se je lahko postavil v službo svoji plemeniti in obenem veliki kulturni nalogi: popularizirati mladinsko petje in mu dati umetniški značaj. Že po prvih nastopih se je pokazalo, da bo zbor kos svojemu poslanstvu in da ne bo ostal na začetni višini. Kljub neizbežni menjavanju pevcev je »Zvonček« zrasel v številčno in glasovno močno pevsko družino. Koncerti in drugi zborovi nastopi so dokazovali stalen napredek. Kritike, ki so jih o zboru izrekli in napisali mnogi skladatelji in poznavalci mladinske glasbe, so zelo laskave in prištevajo zbor v vrsto najboljših slovenskih mladinskih zborov. Glavna za-sluga za »Zvončkov« uspešno delo pa gre njegovemu ustanovitelju in pevovodji g. Vrežju, ki je znal med pevi stalno vzbujati zanimanje in navdušenje za petje. Dvignil je zbor na dostojno višino.

Kako agilno in marljivo je šostanski »Zvonček« širil pesem med narodom, se vidi tudi iz tega, da je priredil doma in drugod 26 samostojnih koncertov in 2 sprevogri, sodeloval pa je še seveda pri mnogih drugih kulturnih prireditvah. Na koncertih je pel 123 pesmi. V zboru pa je bilo 480 pevcev in pevke.

Nedeljski jubilejni koncert bo prekašal vse dosedanje. »Zvonček« bo prvič pel tudi moderne skladbe Osterca, Pirnika, Tomca in drugih. Ob nedeljski prireditvi bomo iz vsega arca želeli »Zvončkov« in njegovemu povovodji, da bi zbor še dolgo pel v vsekolni in ponos vse slovenske kulturne javnosti.

Š I R I T E
n a r o č a j t e
»Slovenski Narod«!

DNEVNE VESTI

— Seja tarifnega odbora. Danes se je v Beogradu zopet sestel tarifni odbor, ki bo zaključil svoja posvetovanja o novi železniški tarifi. To vprašanje je zlasti za Slovenijo življenjskega pomena. Iz Ljubljane je odpotoval na sejo tarifnega odbora generalni tajnik Zbornice za TOI Ivan Mohorič.

— **Važna železniška konferenca.** V sredo je bila na Sušaku važna železniška konferenca, ki jo je sklicala generalna direkcija državnih železnic. Razpravljalo se je o vprašanju železniških naprav na Brajdici, Delti in Martinščici, o delu železniške proge Sušak—Skrljevo, o železniški zvezi med Sušakom in Bakrom in o vseh drugih vprašanjih železniškega prometa v zvezi z regulacijo Sušaka.

— **Avtobusna proga Nemčija—Jadran.** Zadnje dni prihaja vedno več nemških letoviščarjev na naš Jadran. Samo v zadnjih štirih dneh je bilo v Splitu nad 400 Nemcev. Iz drugih držav prihaja zelo malo letoviščarjev. Nemci se ustavljajo tudi v manjših krajih. Zaradi zanimanja Nemcev za naše Primorje je organiziralo več nemških avtobusnih podjetij stalne 15- do 20-dnevne avtobusne proge iz Nemčije na naš Jadran. Ena teh prog je bila že odprta in v sredo je prišel v Split prvi avtobus, s katerim se je pripeljalo 38 Nemcev.

— **Učinkovito pospeševanje turizma.** Po novi potniški tarifi imajo vsi domači potniki, ki potujejo na zdravljenje ali odmor v katerikoli kraj Jugoslavije brezplačen povratek, če ostanejo v dotičnem kraju najmanj 200 km in na končni postaji ne sme pa morajo potrditi o bivanju. Pri odhodu mora potnik plačati normalno vozno za najmanj 200 km in na končni postaji ne sme voznega listka oddati. Potrdilo o bivanju daje občinske oblasti, v Beogradu pa oddelku za tisk in turizem pri mestnem poglavarstvu.

— **Izlet v Postojnsko jamo.** Na veliko-nočni ponedeljek bo vozil iz Ljubljane v Postojno in nazaj poseben izletniški vlak, da si ogledajo Postojnsko jamo in prisostvujejo koncertu pevskega zbora Glasbene Matice ljubljanske, ki bo ta dan ob 15. uri v jami. Cene so naslednje: Odrasli plačajo za vožnjo tja in nazaj, za vstopnino v jamo in za skupni potni list 75 din, če se prijavijo do 10. tm., po tem datumu pa 90 din. Otroci do 4. leta so prosti, od 4. do 10. leta pa plačajo polovico. Pri prijavi morajo izročiti odrasli 2 fotografiji v velikosti 4x6, za otroke ni potrebna fotografija. Prijave sprejema Putnik.

— **Opozorilo ribičem.** Kraljevska banska uprava v Ljubljani opozarja vse one, ki posedujejo ribarske pravice v vodah dravske banovine, da morajo po § 72. novega zakona o sladkovodnem ribarstvu (Službeni list kos S. z dne 25. januarja t. l.) svoje pravice prijaviti tej banski upravi najkasneje do 28. aprila t. l. Podrotna navodila za pri prijave dobijo pri vseh upravah občin, sreskih načelnikih in mestnih poglavarstvih.

— **Iz Legije koroskih borcev.** Vse bivše borce za našo severno mejo, ki so sodelovali v letih 1918-20 v bojih na naši severni meji, stanujoče na Vrhniki in bližnji okolici, pozivamo, da se udeležijo prvega članskega sestanka, ki bo 10. t. m. ob 3 popoldan na Vrhniki v Rokodelskem domu. Na ta sestanek pride tudi delegat glavnega odbora iz Ljubljane, ki bo poročal o že storjenem, kakor tudi o bodočem delu legije. Pridite vsi, če organizirani ter privedite s seboj še one tovariše, ki niso vključeni, da se na sestanku osebno prepričajo o važnosti in velikem pomenu organizacije bivših borcev.

— **Za Veliko noč:** Trst—Gorica—Opatija—Reka—Benetke—Padova—Milano (na veselem) —Rim. Prijavite se takoj pri Putniku v Ljubljani, Kranju in na Jesenicah.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo večinoma oblačno, nestanovitno vreme. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Mariboru 18,6, v Ljubljani, Skopju in Splitu 18, v Zagrebu 17, v Beogradu 14. Dan je kazal barometer v Ljubljani 759,1 temperatura je znašala 6,2.

— **Samomor karlovskega trgovca.** Včeraj ponoči se je ustrčil v Karlovcu lastnik veletrgovine z vinom in alkoholnimi pijačami »Zitalko« Geza Sommer. Zadnje dni je bil nekako potrt. Njegov samomor je vzbudil v mestu veliko presenečenje. Zapustil ni nobenega poslovnega pisma. Vse pa kaže, da je šel v smrt zaradi težkih gmotnih razmer.

— **Illetni deček vzdržuje bolno mater in sestro.** Da je življenje v naših časih zelo težko, mora okušati tudi illetni Mirko Janjič v vasi Stražare blizu Bos. Novoga. Že kot šestletni deček je ostal brez očeta. Doma mu leži zdaj bolna mati. Razen nje pa mora skrbeti še za mlajšo sestro. Hodi v tretji razred osnovne šole in vsako jutro pred odhodom v šolo natočuri oslička drv, prinese materi vode, potem pa gre v šolo. Z izkupičkom za drva kupi najpotrebnejše za dom.

— **Obup mlade žene.** Veliko presenečenje je vzbudila včeraj v Subotici vest, da si je hotela končati življenje soproga bančnega ravnanja Etele Molnar. Sestkrat se je streljala in ena krogla ji je obšla v soncu. S kroglo v glavi je počakala, da je prišla policija, ki ji je zaključila: Ni se mi posrežilo, kar sem hotela. V obup so jo gnale domače razprtije.

— **Mrtvec pobegnil.** V Novem Kneževu blizu Sombora so imeli v sredo čuden dogodek. Oblastem je bilo prijavljeno, da leži na glavni ulici mrtlec. Njegov je bil poslan tja mrtlični voz. Ker niso mogli ugotoviti, kdo je mrtlec, so ga odpeljali na obično. Ko je pa prišel mrtlični voz pred občinsko poslopje, ni bilo mrtlice več v njem. Pozneje se je izkazalo, da je šlo za onesveščeno, ki se je spotoma zavedel v mrtličnem vozu in zbežal.

— **Mož ubil ljubko svoje žene.** V torek se je odigralo v vasi Komitincev blizu Vinokovce zadnje dejanje vaške idile ljubavnega zakonskega trikotja. Mija Valdič je bil zvedel za nezvestobo svoje žene šele potem ko jo je njen ljubček Mate Colakovič zapustil. Pozval ga je na odgovor in v prepiru ga je premlatil s kolom tako, da je kmalu po prevozu v bolnico umrl.

— **Od doma sta pobegnila.** Od svojih staršev za Bežigradom 18. je pobegnil že 1. t. m. 16-letni kovinarski vajenec Miha Spunt. Mladi ubežnik je dober rejen, visoke postave, svetlih las in temnorjavih oči. Na sebi ima temno modro obleko in zelen klobuk. Učenec 14-letni Janez Tadija iz Vel. Roden pri Rogasiki Stani pa je pobegnil od doma že meseca oktobra lani, a ga še niso mogli izslediti. Verjetno je, da služi kje za pastir. In ali pa se klati okrog brez posla.

— **Dva poškodovanca.** V bolnico so davi prepeljali 17-letnega poselnika sina Franca Hrovata iz Strug pri Dobropolju. Hrovat je bil zaposlen pri nakladanju hlobov, pri čemer pa mu je eden padel na desno nogo in mu jo zlomil. 13-letni učenec iz Gor. Kašlja Franc Tomšič je med igro padel s klopi in si zlomil desno roko.

Iz Ljubljane

— **Iz Mladina na Češkoslovaško.** Zadnje čase so pogosto prireditve, ki so posvečene ideji slovenskega zblizanja ter predvsem manifestacija za bratsko češkoslovaško. Najbolj razveseljivo je, da je ta ideja prodrla posebej globoko med mladino. Jutri ob 20. bo priredila JS na III. državni realni gimnaziji češkoslovaško akademijo pod pokroviteljstvom t. konzula ing. S. Miškovskega. Program je zelo lep in bogat s pevskimi in glasbenimi točkami (moški zbor oktet, orkester), plesnimi igrami itd. Akademija bo nudila udeležencem lep užitek in prireditelji računajo na številno udeležbo.

— **Iz Velikega zanimanja vlada po Ljubljani** za nocojšnji koncert ljubljanskega Zvona v veliki Filharmonični dvorani. Kdor še nima vstopnice, naj si jo takoj omisli v Matični knjižarni. Na sporedu je 13 narodnih in umetnih pesmi 10 skladateljev Ljubljane, Zagreba in Beograda. Izmed 13 mešanih zborov, ki so na sporedu, se jih 8 nocoj prvič javno izjavi v koncertni dvorani. Ustrezno bo vsem prijateljem zborovskega petja, onim, ki ljubijo narodno, pa tudi onim, ki ljubijo umetno pesem. Zvonov zbor šteje 60 pevki in pevcev, vodi ga zborovodja Dore Matul. Predprodaja v knjižarni Glasbene Matice, začetek točno ob 20. uri v veliki Filharmonični dvorani.

— **Iz Šavs Tyrševa 36,** Cerkvena 1. Kemično čistimo damsko in moško garderobo.

— **Iz Uprave Sentjakobškega gledališča** vabi vse one, ki še niso videli Bučarjeve spvojgre »Smuk—smuke«, da si jo ogledajo v soboto 9. in v nedeljo 10. t. m. zvečer, ko bo vzporedna zadnja v tej sezoni. Kritika in dosedanjih posetnikov so soglasni, da je to doslej ena najzabavnejših iger na Sentjakobškem odru. Pridite, ne bo vam žal. Začetek točno ob 20.15. uri. Med uverturo vstop v dvorano ne bo dovoljen.

— **Iz Na Ribjem trgu** je zadnje čase živahniji promet. V denar gredo posebno morske ribe, ki jih pa tudi prodajajo znatno ceneje. Tako so n. pr. danes prodajali sardelje po 10 din kg, lepe skuše po 24 do 32 din in sardelje po 20 din. Napredaj so bili še cipili in tun po 32 din ter palamida po 30 din kg. Tudi šuške so bile poceni, in sicer že po 12 din naprej. Prodajali so tudi potlačne rake in sicer po 4 do 6 din kos.

*Lepa navada -
předno greš spat:*

**zobna pasta
Chlorodont**

u— **Naknadni pregled avtomobilov in motociklov** po pravilniku za preizkušnjo motornih vozil bo v Ljubljani 13. t. m. ob 8. do 12. ure na Bregu št. 20; dohod iz Novega trga. Komisija bo izdala istodobno dovolilo za uporabo vozila. K pregledu je pripeljati vsa motorna vozila, ki ob dosedanjih terminih letos še niso bila pregledana. Zamudniki bo zadela kazen in se jim bo prepovedalo obratovati z nedobrenim vozilom.

— **Iz Delavnice nekega črkoslikarskega mojstra** v hiši št. 6 na Bregu je prejela naročilo za izdelavo dveh velikih plaksov, oziroma reklamnih desk z napisom:

Oba napisata sta že gotova in se sušita na dvorišču hiše. — **Iz Ravnatelj Mirko Gruđen** in soproga darujeta Družbi sv. Cirila in Metoda din 200.— namesto venca na grob Franje Tavčarjeve. Iskrena hvala!

— **Iz Statistika mater.** Mestna občina zbira podatke o materah, ki so imele mnogo otrok in vabi vse one matere, ki stanujejo v Ljubljani in so imele 10 ali več otrok, da se zgleda na mestnem socialnem uradu v Mestnem domu najkasneje do prihodnjega četrtka, t. j. 14. aprila, kjer bodo zabeležili njih in otrok podatke.

u— **Razširjenost in vpliv alkohola na slovensko mladino** je eden najbolj aktualnih sodobnih slovenskih mladinskih zadržnih vprašanj. Na tozadevni predavanju, ki ga priredi Higijenski zavod 11. t. m. ob 8 zvečer v franciskanski dvorani bo predavatelj g. V. Jagodič z besedo in skriptičnimi slikami prikazal kako je alkohol razširjen med našo predšolsko, šolskoobiskujočo in šoli odraslo mladino in kakšne so posledice te razširjenosti. K predavanju vabimo. Vstop prost.

— **Iz Občini zbor Kola jugoslovenskih sester** preložen. Občini zbor gl. odbora Kola jugoslovenskih sester, ki bi moral biti v nedeljo 10. t. m. radi smrti velezašlužne predsednice ge. Franje Tavčarjeve odpade. Zalna seja Kola jugosl. sester bo danes ob 17. v društvenih prostorih, Odbor

SPORT

VI. medklubske dirke kolesarjev skozi Podutik

Tradicionalne krožne vožnje kolesarških dirkačev, ki jih vsako leto prireja »Hermes« kolesarska sekcija na idilični podutski progi, bodo v nedeljo, dne 24. t. m. ob pol 14. ob vsakem vremenu. Cilj bo tokrat na razglednojem mestu, in sicer blizu Gasilnega doma ter odpade zato tako neugoden ovinek, ki je bil dosedaj, ko je bil cilj pred Carmanovo restavracijo. Letos se bodo te vožnje vozile v treh skupinah, t. j. prvi startajo ob pol 14. novine, 10 minut za njim juniorji, a ko ti odvozi svojih 34 km, startajo prvotrazredni dirkači, ki prevozi progo osemkrat (68 km).

Ker je na vidiku t. j. dne 29. maja velika kolesarska proslava 50-letnice obstanka slovenskega kolesarstva združena jutraj s cestno dirko iz Ljubljane na Rakit ter nazaj v Ljubljano s ciljem na Bleiweisovo cesto za

prvotrazredne dirkače, iz Ljubljane v Logatec in nazaj pa za juniorske dirkače, a popoldan s dirkališnimi dirkami na »Hermes« je jasno, da bo podutška krožna vožnja kakor nalašč pripravna za preizkušnjo dirkaških moči. Nič ni zato čudno, da se na te krožne vožnje pripravljajo tako naši slovenski kakor tudi hrvaški kolesarji, ki so svoje sodelovanje že obljubili, za kar se poskušno navdušene lanske zmagovalce Prosarke, ki je v Zagreb odnesel dragoceno Jaxov pokal Beogradskih »Fortuna« po je razen Ljubljanske Lavča najbrž še enega konkurenta, tako da čemo na teh vožnjah videti zelo ostro borbo, v kateri se bo moralo luči že soditi o uspešnih jutlejnih cestne dirke za 50 letnico.

O zanimivosti te otvoritvene borbe kolesarjev na podutski progi pa ni treba posebej omenjati, saj vsakoletni obisk množevinega občinstva, ki kaj rado pohiti posebno na podutski klanec, kaj zgovorno dokazuje.

ŠAH

Mednarodni šahovski turnir v Ljubljani

(Priredi Ljubljanski šahovski klub od 11. do 27. t. m.)

Ej, golobček — pismo naša! čuj, poslušaj naša ta glas, pol' ga pa raztresaj s koša: da bo zdaj turnir pri nas.

Vse šahiste na tem svet', pol' smo glave vkup vtaknili, kter' od teh bo sploh sprejet.

Doktor Vidmar — enkrat enal! Vajsa Pirc — gotova stvar! — da bo lista homogena, pride Szabo kot Madžar.

Pa Trifunović in Šorli, Tartakower, Breder, Tot — vsi so bistrogledi orli, v šahu ne poznajo zmot.

Foltys, Preinfalk in Furlani, Kostić in Nedeljković — tuč' so kolikor volk' vgrani, Astaloš pa stari tič.

Poleg teh pa Vidmar mlajši, en'ga tujca pa še ni — mi bi pač imel' najrajši, da se čimprej oglasi.

Zdaj pa: pridite, vsi sloji in s' ogledite našo stvar! — ko bodo končani boji, se bo vid'lo, kdo je mar.

Šahovski dnevi

V Ljubljani bo v tem mesecu več šahovskih prireditev, tako da lahko rečemo, da so to šahovski dnevi. Glavna prireditelja, kakor smo že poročali, mednarodni turnir ob 11. do 27. t. m. v proslavo 25-letnice LSK. Vzporedno s tem bo odigran tudi turnir za amatersko prvenstvo slov. šahovske zveze. Prijave za ta turnir sprejema zveza do sobote 9. t. m.

Zanimiva bo simultanka dr. Tartakowerja. Vršil se v soboto 9. t. m. ob 20. v veliki dvorani Kazine. Prijavnina za člane 10, za

nečlane 20 din. Igralci naj po možnosti prinesejo svoje šahje. Zadnje prijave do 4. na 20. Tudi ljubitelji hitre igre bodo prišli na svoj račun. Danes ob 20. se vrši brzopetno tekmovanje ljubljanskih klubov v dvorani »Sloga« v palači železniške direkcije. Šahovski kibici povsod vabljeni.

— **Velempje dr. Tartakower** igra drevi ob 20. simultanko z ljubljanskimi šahisti v dvorani restavracije Zvezde, I. nadstropje. Prijave do 19.45 pr. LSK. Organizirani šahisti plačajo prijavnino 10 din, neorganizirani pa 20 din, kibici po 3 din. Šah in šahovnice prinesite seboj!

Železniški direkciji v Ljubljani

Ljubljana, 8. aprila
Prebivalci Spodnje Šiške si dovoljujejo opozoriti železniško direkcijo na nevzdržne razmere pri železniškem prehodu na Čertovi in Janševi cesti, kjer je zaradi spušenih zapornic železniški prehod skoraj vedno zaprt. Kljub temu, da so se prejšnja predmestja zelo povečala, da so se zadržali celi kompleks z novimi hišami, ni železniška uprava smatrala za potrebno, da bi pripomogla k napredku Ljubljane. Kolikor je že bilo povedano, da je ljubljanski kolodvor s svojimi programi skozi mesto največja ovira za razvoj mesta. Kljub obstoječemu načrtu za odpravo te ovire bodo posamezna dela zahtevala še veliko časa do popolne izvedbe načrta, čeprav bi se takoj pristopilo k delu.

Radi povečanja okrajev Šiške in Bežigrada so tamonjši prebivalci navezani le na omenjeni železniški prehod. Ta pa je po večini pešcem zaprt zaradi premikanja tovornih vlakov na odprti progi ter zaradi prečkanja osebnih in tovornih vlakov. Zapolnjenost v jutranjih in večernih urah, ko je največ ljudi in šolskega otroka na poti, po cele ure zaprte ter se od časa do časa za trenutek odpro. Da je tak način puščanja ljudi preko prehoda nevaren, zlasti za mladino in starce, o tem ni treba izgovljati besed.

Upoštevajoč število osebnih in tovornih vlakov na obeh progah ter čas vsakodnevne premikanja, moramo ugotoviti dejstvo, da so zapornice v času od pol sedmih zjutraj do devetih zvečer zaprte v presledkih polnih sedem ur. Med tem časom prečka s postaje Ljubljana gor. kol. 43 vlakov. Ob tej priliki so zapornice vsakokrat spuščene pet do sedem minut. Premikanje pa traja v jutranjem, popoldanskem in večernem času tri do štiri ure. Presledki, med katerimi se zapornice ob času premikanja odpro, trajajo včasih po pol do tričetrt ure. Zato je razumljivo, da so ljudje in vozniki nejevoljni, ker morajo čakati in ob slabem vremenu postajati pred spuščeni zapornicami.

Nujno potrebno bi bilo, da železniška uprava navedene nevzdržne razmere odpravi s tem, da zgradi nad progo za pešce prehod, t. j. ozko brv. Kljub obstoječemu načrtu za poglabitev proge, bi za železnico naprava ne bila preč vzržen denar, ker bi jo prav lahko kasneje uporabila še v kakem drugem mestu. Zato apeliramo na merodajne čimtelje, da podvzamejo vse potrebno, da se ta naprava čim prej zgradi in tako odpravi obstoječim nevzdržnim razmeram.

Sokol

— **Prvenstvene tekme moškega narastaja** Ljubljanskega Sokola bodo v nedeljo 10. aprila ob 10. uri v Narodnem domu. Nižji oddelki tekmuje v peteroboju (drog, krogi, konj, koza, proste vaje), višji oddelki v osmeroboju (drog, bradla, krogi, konj, raznoterosti, plezanje, konj vzdolž s prožno desko, proste vaje). Dve lepi trajno prehodni darili boste razstavljeni v soboto v sejni dvorani Ljubljanskega Sokola.

— **Akademija dece Ljubljanskega Sokola** bo v soboto 9. aprila ob 20. uri v Narodnem domu. Nastopate moška in ženska deca od 4. do 14. leta starosti v prav raznolikih točkah. Vsem bodo nedvomno ugajali tako lelovadni umetni plesi, kot češkoslovaški narodni plesi. Vstopnice se bodo dobile v predprodaji od sobote ob 9. ure dalje v pisarni Ljubljanskega Sokola v Narodnem domu. Akademija bo končana pred 21. uro.

— **Članstvo in narastaj ljubljanskih sokolskih društev** vabimo na »Češkoslovaško akademijo«, ki jo priredi Ferijalni savez na III. državni realni gimnaziji v Ljubljani pod pokroviteljstvom češkoslovaške konzula, gospoda ing. Stanislava Miškovskega v soboto 9. aprila ob 20. uri. Meddruštveni odlet. Zdravo!

Iz Novega mesta

— **Naša krila v Novem mestu.** Naša krila, jadrana skupina Novo mesto, je dobila pred dnevi krasno brezmotorno letalo, s katerim so se pričele poljubne vežbe. Spričo velikega zanimanja, ki vlada med našo mladino za naš Aero klub, je jadrana skupina otvorila šolo za jadrno letenje. Šolanje se bo vršilo vsako soboto popoldne in vsako nedeljo dopoldne in popoldne na travniku pod mestnim znamenjem. Začetek jutri. Vsi ljubitelji tega športa in oni, ki se zanimajo zanj, se vabijo, da šolo v čim večjem številu posejajo. Vsa ostala navodila, sporočila in sklepi o tem pa bodo odšli razvidni in objavljeni na uradni deski, ki bo postavljena ob steni na hiši trgovca g. Seidla Franca na trgu Kralja Petra II. Ob tej priliki pa se vse ostalo občinstvo, ki bo šolanju prisostvovalo, naproša in opozarja na preklic in prepoved hoje po zemljišču, ki tvorijo mejo vašalnega terena.

— **Likvidnost domačega zavoda.** Ob velikem številu članstva se je v nedeljo vršil v lastnih lokalih občni zbor domačega renomiranega zavoda Kandijske hranilnice in posojilnice. Zborovanje je otvoril in vodil za zavod zašušni dolgoletni predsednik trg. g. Edmund Kastelic. Za članstvo, katerega vpis presega število 2.500, je bilo razveseljivo dejstvo, da se je pričela likvidnost zavoda. V celoti se izplačujejo vloge do 5.000 din, višje procentualno. Zavod, ki je pristno domača ustanova, upa, da se bodo kmalu osvobodile zapore tudi ostale vloge. V preteklem letu je znašal denarni promet 8,2 milijona din. V zadnjih treh mesecih pa so nove vloge narasle za preko 300.000 din. Pri volitvah je bil izvoljen v celoti stari odbor z agnim predsednikom g. E. Kastelcem na čelu.

Ko bi na svetu ne bilo domišljavcev, bi bila zemlja zelo redko obljudena.

★
Največje zlo je, deliti ljudi v dobre in slabe; vsi ljudje so lahko slabi — več ali manj — a bili bi lahko dobri še bolj kakor so, ko bi bilo življenje lepše.

F

PREDSEDSTVO MESTNE OBČINE LJUBLJANSKE
naznanja, da je dne 7. aprila t. l. umrla častna meščanka ljubljanska, gospa

Franja Tavčarjeva

častna dvorna dama Nj. Vel. kraljice, odlikovana z redom sv. Save 4. in 3. stopnje, češkega Belega leva 4. stopnje, redom Bolgarskega damskega križa za državljanske zasluge in redom Rdečega križa.

Na karitativnem in kulturnem polju prezaslužno pokojnico bo Ljubljana ohranila v trajnem in častnem spominu.

Od stavca do generala in prezidenta

Mehiški prezident Lazaro Cardenas se ne boji svojih nasprotnikov, ker ima za seboj parlament in ljudstvo

Mehiški prezident Lazaro Cardenas se je odločil za drzen korak. Vrgel je rokavico petrolejskim magnatom, kar ni malenkost, čeprav stoji za tem korakom pretežno večina prebivalstva.

Prvi odgovor petrolejskih magnatov, ki jim je Cardenas razlil vrelc nafte v Mehiki, je prišel kmalu. Mehiskemu srebru je bil napovedan bojkot. Za deželo, ki ni bogata in kateri sta bila petrolej in srebrni glavni viri dohodkov, je to hudo udarec. Toda Cardenas je ostal dosleden. Tudi v tem trenutku se ni zaprl v svoje protifasistične nazirane. Ko so poslane fašistične države ugodno penudbo, da bodo kupovale mehiški petrolej z razlaščenih polj, je Cardenas to odklonil.

Ne čuda, da se svet zelo zanima za mehiškega prezidenta. Že od mladih let je sodeloval v narodnem in revolucionarnem gibanju. Rojen je bil 21. maja 1895 v neobmočnem vasi. Po materji se prebija po njegovih žilah indijanska kri. V mladih letih, kjer se je jel učiti, ga je ni vzdržal dolgo. Leta 1913, ko mu je bilo 18 let, se je udeležil revolucionarnega pohoda proti Victorianu Huertu. Iz tega se je, da so njegove vojaške sposobnosti mnogo večje od stavskih. Kmalu je postal mladi Cardenas kapitan in po-

tem je hitro napredoval do divizijskega generala. Poleg Callesa je postal najuglednejša osebnost narodno revolucionarnega pokreta v Mehiki.

Ni pa bil samo vojak. Kakor je v deželi revolucije Mehiki navada, se je posvetil z vso vnamo tudi politiki. Naravnost strastno je študiral socialne in gospodarske razmere svoje domovine. Videl je njeno zaostalost, njeno odvisnost od tujine, od tujega kapitala, ki mu je Mehika s svojim naravnim bogastvom zlasti s svojimi petrolejskimi vrelci, vedno odpirala široko polje. Predno je bil izvoljen po Rodriguezu leta 1934 za prezidenta, je bil Cardenas guverner rojstnega okraja, notranji minister, pozneje pa minister vojske in mornarice. Čim je prevzel predsedniške pošto, se je zavezal nadaljevati šestletni gospodarski načrt svojega prezidenta. Nadaljeval je tudi boj proti kulturni zaostalosti, a naletel je na močan odpor cerkve, ki se je upirala modernemu duhu. Segel je po pravicah lastnikov ogromnih latifundij in odredil agrarno reformo v prid malim kmetom. Delavstvo si je pridobilo s socialnimi reformami in že takrat je imel v svojem programu razlastitev in nacionalizacijo petrolejskih vrelcev. To je storil čez tri leta, ko je vedel, da stoji za njim ne samo parlament, temveč tudi pretežna večina prebivalstva.

V letih svojega uradovanja je dosledno uresničeval napovedani program gospodarskega in kulturnega ozdravljenja države. Razdelil je med kmete rodovitno zemljo in se lotil nove organizacije industrije, ki naj bi kljubovala na svetovnih tržiščih tuji konkurenci. Ustanavljal je nove industrije, zvišal mezde delavcem in nameščencem, da bi se povečala kupna moč prebivalstva, zboljšal je promet in povzdignil ljudsko prosotvo.

V zasebnem življenju slovi Lazaro Cardenas po svoji skromnosti. Ne pije in ne kadil, isto pa zahteva tudi od prebivalstva. Posrečilo se mu je omejiti prodajo opojnih pijav. Svoje politične nazore je osredotočil v geslu »Mehika Mehikanom«, ki ga je usvojila tudi narodna stranka, največja politična organizacija v državi. Ta stranka brezpogojno podpira svojega predsednika in prezidenta Cardenas.

Kaditi ali ne kaditi?

Ameriški učenjak Pearl pravi, da zmerna kaja človeku ne škoduje

Statistično temeljitostjo se je lotil ameriški biotopolog Raymond Pearl vprašati ali naj človek kadil ali ne. Vprašal je, ali je vpliv kaja na dolgotrajno življenje. Držal se je svoje metode, po kateri je zložil vse čim bolj čiste, ki odločajo o dolgotrajnosti življenja. Zbral je 6808 belokozcev iz najrazličnejših socialnih slojev, poklicev in narodnosti v tri skupine. Strogo je ločil od 2094 nekadilcev, 2814 zmernih kadilcev in 1900 strastnih kadilcev. Druga skupina v vsaki skupini pojavljale negativne in pozitivne razlike v vsaki drugi skupini lastnosti, na katero je Pearl pomislil. Pozitivne in negativne razlike se v okviru vsake skupine izravnavajo. Da bi se povsem izravnale so potrebni zamotani dejavniki, ki bi nas privedli predaleč. Med drugim so potrebna točna poročila in privržanje rodbinskih članov.

Pearl je pri proučevanju vpliva kaje od 13. leta in zasledoval ga je do 95 leta kadilčeve starosti. Uspehe svojega proučevanja je objavil v reviji »Science«, kjer je objavil tri krivulje, eno za strastne kadilce, drugo za zmerno tretjo pa za nekadilce. Na prvi pogled nam krivulje kažejo, da kaja res kvari vpliva na dolgotrajno življenje. V 40. letu umirajo kadilci in zmerni kadilci v enakem odstotku strastni kadilci pa dočkajo to starost samo v razmerju 8:9. S 50 leti se dvigne to razmerje na 3:8. Od tega leta dalje se krivulje približujeta, po 70. letu starosti pa sta v glavnem enaki. To pomeni, da se kaže škodljiv vpliv tobaka na dolgotrajno življenje najbolj v času, ko se večina ljudi postavi od življenja. Tisti, ki vzdržijo do 70. leta, so tako kriptni in odporni poudarki da škodljiv vpliv tobaka ne odloča mnogo o jesni njihovega življenja.

Stevidke pojasnjuje Pearl z razpravo, ki pomeni tolažbo za kadilce Ameriški uče-

njak opozarja na to, da imajo zmerni kadilci skoraj enake izgledne na visoko starost kakor nekadilci. Neznatna razlika med obema skupinama se ne more obravnavati čisto fiziološko. Iz nje ne moremo sklepati, da bi človek na smel kaditi. Pearl prihaja do zaključka, da zmerna kaja človeku ne škoduje toliko, da bi jo bilo treba opustiti. Človek ima pri tem svoj užitek in kakor vsi drugi užitek je tudi ta toliko vreden, da odtehta neznatno škodo na zdravju. Drugače je pa s strastnimi kadilci. Ti si uničujejo zdravje in kratijo življenje.

V Abesiniji je premalo žensk

V Abesiniji mudeči se italijanski novinarji pogosto opozarjajo oblasti na nujno in zelo pereče vprašanje pomanjkanja belih žensk v novi italijanski koloniji. V Abesiniji, kjer je zdaj že več stotisoč italijanskih delavcev, uradnikov, obrtnikov in kolonizatorjev, je pomanjkanje belih žensk naravnost katastrofalno. V Addis Abebi, Asmari in drugih mestih jih je sicer nekaj, v manjših naselbinah pa skoraj vse leto ne vidiš bele ženske. To pomeni veliko nevarnost za italijansko kolonizacijo. Italija namreč želi, da bi v Abesiniji nastalo novo pokolenje kolonizatorjev.

Italijanska vlada je strogo prepovedala Italijanom ženiti se z Abesinkami. Zaenkrat ni pa še nihče poskrbel za to, da bi se mogli mladi Italijani ženiti z belimi deklet. Čeprav je tudi v Italiji več žensk nego moških, gre v Abesinijo le malo belih žensk, ki bi se hotele tam omožiti z italijanskimi delavci in kolonisti. Lani je bilo rojenih v Addis Abebi v italijanskih rojstnih 11 otrok, umrlo je 121 Italijanov, zakonov je bilo pa sklenjenih 7. V decembru je bilo v Addis Abebi 12.319 Italijanov in samo 2094 žen.

Svet čez 25 let

Na zborovanju 900 inženirjev in tehnikov v New Yorku je napravila skupina učenjakov zelo zanimiv poskus naslikati podobo sveta leta 1963. Ameriški učenjaki pravijo, da bodo tisti izmed nas, ki mislijo, da bodo živeli še 25 let, dočakali zelo temeljite izpremembe. Čez 25 let bodo nosili ljudje negorljive obleke iz celuloze ali iz tkanega stekla. Snažili jih bodo pa tako, da jih bodo polagali v električne peči. Ljudje bodo stanovali v hermetično zaprtih hišah, ki bodo imele električno kurjavo, razsvetljavo in hladilne naprave, tako da bo mogoče napraviti v njih podnebje po lastnem okusu. Človek čez 25 let ne bo več poznal mikrobov in bacilov, niti nalezljivih bolezni, ker bodo vsa ta nevarna, nevidna bitja že davno uničena z ultravijoličnimi žarki.

Energijo in svetlobo bo dobival človek neposredno od sonca. Njegova knjižnica bo obstajala iz zaloge filmov v obliki žepne ure, in te »knjige« bo čital s pomočjo projekcijskega aparata, ki ne bo večji od namiznega telefona. Vremenska poročila bo dobival s pomočjo raketnih poročil iz stratosfere, prekomorska pošta se mu bo pa dostavljala s pomočjo avtomatično izstreljenih raket, ki bodo potrebovale za pot čez ocean samo še nekaj ur. Človek bo živel v izjemnem svetu, ki bodo zanj brez pomena suša, toča, mraz, škodljivci, mrčes in boleznirastlin. Kajti farne bodo modernizirane tako, da se bodo poljski pridelki izpreminjali kar na njih v živila.

Najmlajši skladatelj

Umetnost je zdaj že tako daleč, da lahko piše vsak človek, slika tudi in končno celo komponira brez predhodnega znanja in študiranja. Ta dokaz je doprinesla newyorška glasbena trdnjava, znanega skladatelja in izdajatelja Irvinga Berlina, ko je izdala skladbe dobre tri leta starega skladatelja. Ta najmlajši skladatelj sveta se piše Jimmy Colton. Star je tri leta in dva meseca. Njegova mati je artistka in pravi, da je otrok pisal in skušal igrati na gosli že, ko mu je bilo 16 mesecev. Najbrž je brenkal z nožicami po strunah.

Otrociček je jel nekega dne mrmrati naprev nove popevke in mati je vsa srečna hitela v založništvo, kjer je zaigrala melodijo najmlajšega skladatelja na klavir in prosila, naj bi založništvo izdalo to melodijo seveda proti primernemu honorarju. Ker je bilo to v Ameriki, se je založništvo odločilo za umotvor najmlajšega skladatelja. Živimo v čudnih časih in kdove, če ne bo mali Jimmy napisal opere, ko mu bo pet let, s šestimi ali sedmimi leti pa naslikal k temu še dekoracije.

Žarki, ki skrijejo predmete

Rumunski elektrotehnik Matuz iz Arada je pokazal rumunskim novinarjem senzacionalno odkritje posebnih električnih žarkov, ki delajo predmete nevidne. Napravil je tri poskuse. Najprej je postavil pred projekcijsko steno iz močnega stekla posodo z ribicami. Čim so padli žarki na posodo, so jeli izginjati obrisi ribic in posode. Kmalu se pred projekcijsko steno ni videlo nič več. Pri drugem poskusu je izginila cigareta držeča roka. Najzanimivejši je bil tretji poskus. Rumunski nogometaš Cucula je stopil pred projekcijsko steno tako, da se je videla na nji samo njegova glava. Čez nekaj minut se je začelo obliže izgubljati in kmalu je povsem izginilo tako, da se je prisotnim zdelo, da vidijo pred saboj trup brez glave.

Malokaj, otok gobavcev

je naslov našega novega romana. Napisal ga je mladi, izredno nadarjeni češki pisatelj **Edvard Kirchberger**, uradnik banke »Slavije« v Pragi. Kirchbergerjevo ime je na Češkoslovaškem že dobro znano, saj je napisal že več romanov in črtic ter vzbudil s svojimi deli že takoj v začetku splošno zanimanje, tako da je krog njegovih čitateljev od dne do dne večji. Njegov roman »Malokaj, otok gobavcev« spada med najbolj napete in zanimive romane, kar jih pozna naša prevodna literatura

Čim se je pa motor ustavil, se je glava zopet prikazala.

Ti žarki, nazvani »M žarki«, ne škodujejo niti živalim, niti ljudem. Elektrotehnik Matuz je izjavil, da je delal tri leta, prado je dosegel svoj uspeh in da bo ponudil svoje odkritje ministrstvu narodne obrambe.

Ljubezen gre skozi želodec

Angleški avtomobilski kralj Austin pravi, da se mora za vse, kar ima, zahvaliti svoji ženi

Angleški avtomobilski kralj lord Austin, čigar tvornice izdelajo na leto do 90.000 avtomobilov, je praznoval nedavno zlato poroko. Oženil se je že, ko mu je bilo 21 let in v zakonu je bil zelo srečen. O svoji ženi je dejal na zlati poroki:

»Za vse, kar sem in kar imam, se moram zahvaliti svoji ženi in njeni kuharski umetnosti. Ko sem se oženil, mi je bilo 21 let. Svetujem vsakomur, naj se odloči za zakonsko življenje v teh letih. Brez svoje žene bi nikoli ne imel uspeha. Šele istega dne, ko sva se vzela — bila je moja sosedica v Melbourne — sem začutil, da sem nekdo. Pri tem pa ni na najinem zakonskem življenju nič izrednega. Samo sporazumela sva se v tem, da naj mož skrbi za dohodek, žena pa za gospodinjstvo. Največja vrлина moje žene je njena kuharska umetnost. Že mnogi ljudje so pred menoj rekli, da gre ljubezen skozi želodec in jaz lahko to samo potrdim.

Zdaj mi je 71 let, pa sem še vedno zdrav in lahko mnogo delam. To je izključno zaslug izbore kuhinje moje žene. O velikem pomenu dobre prehrane sem tako prepričan, da sem organiziral v svoji tovarni v Longbridge kuharski tečaj, v katerem se lahko vse moje delavke in uradnice nauče

MALE RADOVEDNOST
— Striček, mamica je dejala, da nad sorodniki rad vihaš nos. Pokaži mi, kako storiš to.

Lep dar: Zgodbe brez groze

dobro kuhati. Moja žena je idealna gospodinja, ona je preprosta in prijazna. Mnogo služinčadi nima in vsak dan dela po več ur v kuhinji. Mladenci, ki se boje zakonskega jarma, ker imajo nizke plače, se motijo. Se večjo napako pa store dekleta, ki se boje zakonskega življenja v skromnih razmerah.

Ko sem se ženil, sem imel tri funte tedenskih dohodkov, pa sva z ženo skromno sicer, toda dobro živela. Moja žena se vedno ne zna šofirati in ne kaže nobenega zanimanja za avtomobil. Vso svojo skrb posveča gospodinjstvu in nobenega drugega hrepenenja ne pozna.

Lord Austin je znan po vsej Angliji s tem, da ne hodi na počitnice. Dela dnevno po 12 ur. Kadar je pa vse oboje na počitnicah, ostane v tovarni; sam s svojim vrtarjem in dela kakor da je tovarna v polnem obratu. Večkrat dela tudi ob nedeljah in tega mu Angleži ne morejo odpustiti. Je pa tudi sicer izjema med zakonskimi možmi in sicer dokaj redka. Z ženo tako zadovoljnih mož kakor je on je na svetu malo. Še manj je pa takih, ki bi svojim ženam priznali njihove zasluge za prijetno domače ognjišče, za mirno rodbinsko življenje v sreči in zadovoljstvu.

Izpred obrtnega sodišča

PRETIRANE ZAhteVE

Ivan je bil pekovski pomočnik, ki je hkratu s kolegom tudi razvažal kruh; imel je sploščka po 80 din pozneje pa po 130 din plače na teden; poleg tega je imel tudi hrano, stanovanje in perilo. Bil je v neki službi 14 mesecev in 25 din. Po izstopu je tožil mojstra za plačilo 10484,75 din. V tožbi je trdil, da je vsak dan delal po 15 ur, ob sobotah pa po 23 ur; tako je opravil skupaj 1933 nadur, za katere je zahteval 10.500 din plače. Že na prvi pogled mora ta številka osupniti vsakega človeka, posebno pa še vsakega pekovskega mojstra. Ker je bil Ivan samo dobrih 14 mesecev v službi, bi mu prišlo tedaj poleg rednih dohodkov oziroma plače še po 750 din na mesec. Razen prej navedenih premikov je mojster plačeval za Ivana vse socialne davjate in davke. S hrano je bil Ivan zelo zadovoljen; kruha je imel kolikor ga je hotel, predpolne malice od mesa, zjutraj in popoldne kavo, dobro kosilo z mesom ali pečenko, večerjo vedno od mesa. Mojster je bil začetnik, zaposloval je samo enega pomočnika in enega vajenca.

Pri razpravi je Ivan trdil vse mogoče in nemogoče, verjetne in neverjetne, pretežno neresnične stvari. Po pričah se je dokazalo, da je Ivan opravil vsak dan k večjemu po eno, ob sobotah pa po 5 nadur, ker se je ta dan peklo tudi za nedeljo; za te nadure se mu je priznala odškodnina za to, ker se pri vstopu v službo ni dogovorilo, da bo za pogojeno mezdo delal tudi ob sobotah

popoldne. Če bi se bili stranki dogovorili, da veljajo pogojeni prejemki tudi za popoldansko delo ob sobotah in bi bili ti prejemki primerni, potem bi ne bilo treba mojstru plačati nadur. V tem primeru je meza veljala samo za 10 ur dela na dan; nadure so morale biti tedaj plačane. Ivanova pri-tožba ni imela uspeha.

NERESNICNE NAVEDBE V TOZBBI

Ivan je bil izučen ključavničarski pomočnik; zaradi pomanjkanja dela v njegovi stroki je pač moral prijeti za delo pri stavbniku kot navaden delavec, kjer je bil zaposlen 7 mesecev. Po izstopu iz službe je Ivan tožil stavbnika za 14 dnevno plačo in trdil v tožbi, da je bil dne 12. decembra brez zakonitega razloga in brez predhodne 14-dnevne odpovedi odsojlen. Ivan je pravdo izgubil. Pri razpravi se je dognalo, da je stavbnik zaradi bližajoče se zime že v začetku novembra rekel delavcem, da jih bo začel polagoma odpuščati, ker gre delo h koncu. In res so bili vsi razen Ivana pravilno odpuščeni, ostal je le še Ivan, ki pa ni imel drugega dela, kakor da je čval stavbo in orodje. Dne 12. decembra pa je Ivan na lepem prišel do polirja in kratkoma rekel, da izstopi iz dela in da naj mu napravi izplačilni listek; rekel je tudi, da pojde na Gorenjsko, da bo dobil kje pri kakem kovaču delo. Polir mu je napravil listek, Ivan je šel v pisarno, kjer je prejel že v plačilo zapadli zaslužek, ni pa niti z besedico omenil, da mu gre plača še za 14 dni naprej. Priča, ki je to izpovedal, je bil stavbnikov polir, vendar mu je sodišče verjelo, ker je Ivan sam priznal, da pri izstopu ni zahteval plače za 14 dni naprej; če bi bil Ivan v resnici neopravičeno odpuščan, bi bil gotovo takoj pri izstopu zahteval odškodnino, saj je bil vendar zimski čas in Ivan brez zaslužka. Sodišče je smatralo, da je Ivan sam izstopil, za to mu ni priznalo nikake odškodnine.

Iz Celja

—c Predavanje za sportnike. Okrožni odbor LNP v Celju bo priredilo v sredo 13. t. m. ob 20. v poslopju Delavske zbornice v Razlagovi ulici skiptično predavanje o vplivu sporta na telesni razvoj. Predaval bo mestni fizik g. dr. Ivan Podpečan. Za nogo-metaše je udeležba obvezna. Vabljeni so tudi ostali sportniki.

—c Dve nesreči. V Celju zaposlenemu 26 letnemu delavcu Ivanu Kresniku iz Slane pri Teharju je padla pri delu nosilna konstrukcija na nogo in mu presekala meča. V sredo je neki kolezar v Laškem podrl 67 letno Marijo Voduskovo iz Laškega na tla in ji zlomil desno roko v nadlaktu. Ponesrečena se zdravi v celjski bolnici.

—c V celjski bolnici je umrla v sredo zvečer 19-letna Ida Kresnikova iz Čreta pri Celju, hčerka višjega sodnega oficijala g. Jakoba Kresnika, službenica kot frizerka pri g. Peperniku v Celju. Pokojni bodi ohranjen blag spomin, svojem naši iskreno sožalje!

ROLF FREMONT

Svet o razvalinah

Pustolovski roman

Upam, da bodo tudi s tem vaši čitatelji zadovoljni.

— Gotovo. Harmoničen konec vedno navdaja človeka z zadovoljstvom. Toda ta hip mi je prišlo na misel vprašanje, morda ne preveč nediskretno: — Prosim

— Zagonetka mi je, kako so prišli na dan na »Marxu« zasnovani načrti in kdo je mogel tako točno opisati tragični konec »Marxa-Maščevalca«? Če je utonila vsa posadka...

— Nikakor ne. En mož se je po čudežnem naključju rešil in sicer zdravnik. On je sodeloval pri vseh načrtih in bil je priča zadnjih dogodkov. Posrečilo se mu je v potapljaški obleki po 30 urah obupne borbe z morskim valovi rešiti se iz ruševin »Maščevalca« in splavati na površje, kjer so ga srečno našli in potegnili v rešilni čoln.

— Njega ime pa mora ostati tajno, kaj ne?

Mr. Jenkyn je pritrdil.

— Bil je Francoz, idealist, vnet za osvobodilno revolucijo proletarijata. Mislim pa, da ga je to za vedno izločilo.

— A Lyttona?

— Tudi, — je odgovoril mr. Jenkyn lakonično.

— Morda se bo sčasoma posrečilo to tudi pri drugih apostoli »suhega« evangelija.

Vsi smo se morali od svojih zasnovati

— Benson Works so pa seveda izkoristila tako ugodno priliko in se razširila, kaj ne?

— Silno. Bouvier je velik strokovnjak, njegove tvornice se širijo in postajajo znamenitejšje bolj kakor, so bile kadarkoli. V njihovih laboratorijih so si pa dediči očeta Edgarka zaman prizadevali znova odkriti njegovo potopljeno tajno.

Aeternium, tritotisočkrat močnejši od radija, čaka še vedno tistega, ki mu bo usoda naklonjena, da se drugič polasti ključa odpirajočega njegovo skrivališče v naročju narave. Temu srečanju bo morda obenem dovolila položiti v roke človeštva svoj izum samo z namenom povzdigniti človeka neizmerno visoko s pomočjo energije, službe samo dobremu, nikakor pa ne novemu nasilju.

Mr. Jenkyn me je vprašujoče pogledal.

— To je bilo morda vse?

Hitro sem pregledal svoje beležke.

— Tudi jaz upam. Ostane še zadnje...

— Ah! Še kaj?

— Seveda. In to je zelo važno.

— Namreč?

— Naslov, mr. Jenkyn, naslov! Kako bi nazval te prigode? Naslov mora biti tak, da pade ljudem v oči. Čitatelji morajo biti pritegnjeni z magnetizmom, izžarevajočim iz naslova te knjige. Že naslov sam jih mora privabiti, ustaviiti njihove korake pred izložbo, potisniti roke v žepo do denarnico in dvigniti njihove oklevajoče noge k odločilnemu koraku čez knjigotrditev prag, — sem vzkliznil.

— Hm, hm, — je zamrmral mr. Jenkyn zamišljeno.

— To je skoraj težje od vsega pripovedovanja. Nič pametnega mi ne pride na misel. Morda bi mogli sami...

— Našel bi že kaj, toda raje bi videl, če bi vse izviralo od vas.

— Telefoniral vam bo torej, če dovolite, čim mi pride na misel kaj pametnega, kar vam bo ugajalo.

— Kakor vam drago, gospod. Željno bom čakal. Zdaj pa še enkrat prisrčna hvala za vse.

Ločila sva se.

Četrtega dne proti večeru je zapel telefon.

Oglasil se je mr. Jenkyn. Pozdravil sem ga z veseljem.

— Ali že imate naslov? — sem ga vprašal nestrpno.

— Imeli bi ga. Celo dva. Samo ne vem, kako sem zadel. Morda najdete v enem napako.

— Zakaj?

— Ker izraža prav za prav to, kar se ni zgodilo.

— Tem bolje. Čitatelji bodo presenečeni. Toda povejte mi najprej naslov brez napake.

— »Rešeni svet«.

— O, zelo prikladen, toda z napako, — sem se zasmjal.

— Z napako? S kakšno?

— »Rešeni svet«, to je toliko, kakor — nič se ni zgodilo. To pa zdaj ne vleče. Čitatelj hoče za svoj denar nekaj groze, krvi, trpel in temu podobnega. Nazovite svojo zgodbo »Plemeniti mož«, pa ste lahko prepričani, da vam ostane vsa naklada za kis, kakor devica, sedeča skromno v kotu. Skratka: knji-ge kupujejo zdaj ljudje samo po naslovih, slikah — in reklamah.

— Dobro. Povem vam drugi naslov. Vendar se pa še bojim, da boste tudi tu našli napako, — je menil mr. Jenkyn.

— In sicer?

— Ali ne mislite, da bi pustolovski zvoneči naslov knjigi ne škodil. Čital sem nedavno srdite napade na takozvane pustolovske in detektivske romane in bojim se, da bi morda...

— S tem si nikar ne delajte skrbi, mr. Jenkyn. S temi romani je približno tako kakor s prohibicijo. Moralisti se zgražajo, toda prepovedane knjige pridejo na vse zadnje tudi v njihove roke, če ne drugače, pa skrivaj. Razen tega pa mislim, da bo našel dovolj plemenitega v vsaki zgodbi vsak, kdor zna čitati, čeprav je pustolovski. In tako: naslov bo vlek, — vsebina pa zabavala in poučevala in to je pravo razmerje.

— Zares? No, naj vam torej povem drugi naslov. Kako bi vam ugajal naslov: »Svet v razvalinah«? Kaj porečete na to?

— Imenitno! Tak naslov pritegne, privabi, saj obeta toliko groznega, pustolovskega. Sicer pa niti ni netočen, čeprav se ni uresničilo vse, kar se pripoveduje. Svet bi bil res lahko v razvalinah, če bi bil hotel Benson...

— Tako sem si tudi jaz mislil. Torej velja?

— Velja.

— Torej mi ni treba več razmišljati?

— Ne. Vse je v redu.

— Hvala bogu. Ves ta čas nisem imel miru in ne pozabite: Šele čez leto dni, a o meni niti besedice.

— Niti besedice.

In to je bil konec »Marsove« in »Marsove« prigode.

K O N E C

Iz Šoštanja

Prejem občinskih poslov: V sredo popoldne se je vršila prva seja občinskega odbora združene mestne in okoliške občine. Po prisegi, ki jo je opravil srečni podnačelnik z Škerić, je čital župan liste JRZ dolg govor, v katerem je razvijal svoj program. Žalo je občnem tlakoval to Glavni trg, pozneje se digne ulice, olepšal razna pes pes, ustanovil bojnišnico in odpravil brezposelnost itd. Mi bomo z zanimanjem sledili izvajanju tega prisenetljivo obsežnega programa. Na dnevnem redu je bila tudi določitev števila članov uprave. Okoliški obč. odbor Meh je predlagal, naj bi bila v upravi 2 člana iz mesta 3 pa iz okolice, g. Arzenšek iz mesta pa naj bodo v upravi po trije iz okolice in mesta. Tozadevno glasovanje je dalo razmerje 11:11, nakar je odločil s svojim glasom župan za predlog okolice. Glede narave davno moč mesta je taka odločitev vseskor pristanska.

Iz Škofje Loke

Českoslovaški večer priredi škofjeloški Sokol, prihodnji torek. Na sporedu je predvajanje divnih filmov iz českoslovaške republike. Poleg predavatelja, ki bo uvodoma tolmačil vsebino filmov, prispe v goste tudi českoslovaški konzul g. Miňovský. Pričakujemo, da bo dvorana zasedena. Zdravo!

Nov grob. Na Mestnem trgu št. 28 je umrla v noči na terek soproga višjega železniškega revidentata g. Ana Reharjeva. Bila je hčerka nekdanjega škofjeloškega učitelja g. Cetla. Uživala je zadnja leta odpočitek v Mlejniki hiši, kjer je praznovala vprav letos 50-letnico svoje poroke s soprogom Josipom, vrlim narodnim možem. Dosegla je starost 74 let. Pogreb je bil v sredo popoldne na škofjeloško pokopališče. Zanimi sprejeto je bil izredno lep, kar je pričalo, da je imela blaga gospa mnogo prijateljev in znancev. Težko preiskusenemu soprogu, našemu dobremu prijatelju, izrekamo globoko sožalje, a pokojnici bodi v loški grudi lahek počitek.

Popravi! SPD v Škofji Loki ima 84 članov (ne 24), v odbor pa je vstopil g. Igor Guzelj (ne Viktor!).

Sadlarski tečaj, trodnevni, so imeli pred kratkim v Selcih. Med drugimi je predaval tudi nastavnik loške mešarske šole g. Grum. Tečaj je nalogo izpolnil in ta je bila, prikazati kmetiskim gospodarjem najboljši način sadljarstva. Tečaja se je udeleževalo nad 40 interesentov.

Gostilničarsko slavlje bo! Zaradi skrajno neokusne novice v listu, ki ga itak vsa Škofja Loka pozna, je kazalo, da ne pride do slovesne proslave gostilničarskega jubileja. Ker pa so bila dana naknadna zagotovila, da do takih izpadov ne pride več, bo ob koncu tega meseca vendarle doživeli jubilejno proslavo gostilničarskega združenja po sporedu, ki smo ga že objavili. Predsednik pripravljalnega odbora je Anton Hafner, sodeluje pa v odboru tudi škofjeloški župan g. Matevž Zihel.

Potrpežljiv papir! Obrekovalci, pozor! Primorani smo opozoriti vse tiste, ki raznašajo razne lažnjive vesti o najbolj nedotakljivih osebah v našem mestu, naj prenehajo z obrekovanjem, ker bo-

mo sicer prisiljeni objaviti itd. (Gorenjec 26. III. 38 št. 13.)

Prijatelji naše mladine, ne pozabite priti v nedeljo v mešarsko šolo, ki priredi s svojimi gojenci izbran, samostojen koncert s pevskimi in glasbenimi točkami. Bo pa tudi nekaj telovadnih nastopov. Torej zelo pester spored, ki ga moremo, že iz ljubezni do naših najmlajših kar najtopeje priporočati! Pričetek bo v šolski telovadnici po šolski službi božji, kmalu po 9.30 uri.

Radioprogram

Sobota, 9. aprila

12: Plošča za ploščo se v venček poveže, z vsako ljudem se veselimo postreže. — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Plošča za ploščo se v venček poveže, z vsako ljudem se veselimo postreže. — 14: Napovedi. — 17: Klavir in harmonij (gđ. Melita Gnjezda in g. Kaškarov Dimitrij). — 17.40: Strokovno

šolstvo pripravlja temelje načrtnemu gospodarstvu (g. ing. Rado Kregar). — 18: Ruski sekretet. — 18.40: Psihotehniški oddelki in njihovi rezultati (g. Avgust Kuhar). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Pregled aporeda. — 20: O zunanji politiki (g. dr. Alojzij Kuhar). — 20.30: »Sem jezdiš po svetu slovenskem povsod, udrkal in bil sem jih z bičem, pristigel sem mnogim že tičem predolgi jezike, predolgo perot. Jaz, »Škrat«, nisem star, sem še mlad, a pikal sem buje kod gad.« Pisan večer iz

prispevkov v humorističnem listu »Škrat«, ki so ga v letih 1883 do 1885 izdajali v Ljubljani Janko Pajk, Ivan Zeleznikar, Srečko Magolič. Za radio izbral in sestavil Niko Kuret. Sodelujejo člani rad. igr. družine ter Jožek in Ježek. — 22: Napovedi, poročila. 22.15: Plošče. Konec ob 23. uri.

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Preklic, izjave beseda Din 1, davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglase se priznava.

RAZNO

Najmanjši znesek 5 Din
Beseda 50 par. davek posebej.

POSEBNE NOVOSTI
vseh oblačil, sport, kamgarn, obleke, pumparice, perilo itd. najceneje

PRESKER
Sv. Petra cesta 14

KLIŠEJE
ENO
VEČBARVNE

JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

STANOVANJA

Beseda 50 par. davek posebej
Najmanjši znesek 5 Din

STANOVANJE
enosobno v podprilicju oddam
za mesec maj. Cena Din 180.
Zg. šiška 205. 1015

PRODAM

Beseda 50 par. davek posebej
Najmanjši znesek 5 Din

MREŽE ZA POSTELJE
dobite najceneje pri Andlovic, mizarstvo in zaloga pohištva, Komenskega ul. 34. 992

Otroške fantovske in moške obleke kupite najceneje pri
TIVAR OBLEKE
Jerman Martin, Sv. Petra c. 26. 26. R.

ZVONCEK TERPENTIN
5 din.
Zajamčeno čisto jedrnat milo
Vodnikov trg — Stoifa. 953

POMARANČE
Jaffa, rdeče italijanske, drobne in debele, prispele. Smokve za žganjekuho. »Veletgovina južnega sadja«, Ljubljana, Tyrševa cesta 48. 1016

SREČKE
državne loterije prodaja menjalnica Reicher & Turk, Prešernova. 1011

HALO!

DANES VSI V

HALO!

restavracijo Lloyd

Velika izbira morskih rib, dobra šibeniška odlikovana vina, ekspres kava, ekstra vina v steklenicah, raznjiči, čevapčiči. Priporočila se

BUJAS MARTIN, Sv. Petra c. 7

Zdi se čudež, a se da znanstveno razložiti

Verodostojne fotografije kažejo, kaj vse lahko to novo presenetljivo odkritje napravi za VAS

V enem samem kratkem tednu! Tisoče navdušenih žena je postalo za mnogo let mlajših. Brazde in gube so popolnoma izginile. Za žene je to čudež, »a moderno znanost pa samo nov triumf dolgoletnega raziskavanja. Učenjaki so ugotovili, da gube nastanejo zaradi tega, ker izgubi »koža, ko postanemo starejši, gotove življenjske sestavine. Vrnite koži te dragocene sestavine, pa bo spet postala sveža in mlada. To je presenetljivo odkritje dunajskega vseučiliškega profesorja dr. Stejskala. Njegov ekstrakt

živih kožnih stanic, imenovan »Biocel«, je zdaj v kremi Tokalon rožnate barve. Uporabljajte to kremo vsak večer. Ona redi in pomlajuje Vašo kožo, ko spite. Gube hitro izginejo. V enem tednu boste videli za deset let mlajši. Podnevi pa uporabljajte hrano za kožo Tokalon bele barve. Ona odstranjuje zajedalce in zožuje razširjene žilnice. Najtemnejšo in najodpornjšo kožo napravi v nekaj dneh nežno, belo in mehko. Uspeh je zajamčen, ali pa se denar vrne.

Brez posebnega obvestila

Potrji globoke žalosti javljamo, da nas je zapustila naša dobra mati, stara mati in tašča, gospa

Franja dr. Tavčarjeva

častna dvorna dama, častna meščanka ljubljanska, imejteljica reda sv. Save II., III. in IV. vrste, češkega reda Belega orla, Bolgarskega damskega križa za državljanske zasluge, ordena Rdečega križa, predsednica Splošnega ženskega društva, društva Knjeginje Zorke, Kola jugoslovanskih sester, ženskega odseka Banovinskega odbora Rdečega križa itd. in posestnica na Visokem.

Pogreb se vrši v nedeljo dne 10. aprila t. l. ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti Breg št. 8, do Celovške ceste (Pivovarna Union), kjer se krsta preloži na avtofurgon prepelje na Visoko in položi ob 5. uri popoldne k večnemu počitku v rodbinsko grobnico. Prosimo tihega sožalja.

Ljubljana — Zagreb, dne 8. aprila 1938.

DR. IVAN TAVČAR, ING. FRAN TAVČAR, RAV. ANTE TAVČAR, DR. IGOR TAVČAR, sinovi,
PIPA ARKO, rojena TAVČAR, hčerka,
ANASTAZIJA, HERMINA, DR. ANČA, sestre,
VLADIMIR ARKO, veleindustrijalec, zet,
KATARINA TOMAZIN, roj. Tavčar, svakinja,
JORK in IGOR, vnuka
ter ostalo sorodstvo.